

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 25.5.2011
COM(2011) 303 окончателен

**СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Нов отговор на промените в съседните държави

{SEC(2011) 637 окончателен}
{SEC(2011) 638 окончателен}
{SEC(2011) 639 окончателен}
{SEC(2011) 640 окончателен}
{SEC(2011) 641 окончателен}
{SEC(2011) 642 окончателен}
{SEC(2011) 643 окончателен}
{SEC(2011) 644 окончателен}
{SEC(2011) 645 окончателен}
{SEC(2011) 646 окончателен}
{SEC(2011) 647 окончателен}
{SEC(2011) 648 окончателен}
{SEC(2011) 649 окончателен}
{SEC(2011) 650 окончателен}
{SEC(2011) 651 окончателен}
{SEC(2011) 652 окончателен}

СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Нов отговор на промените в съседните държави

На изток и юг от Европейския съюз (ЕС) са разположени шестнадесет държави¹, чиито надежди и бъдещо развитие оказват пряко и значително влияние върху нас. Това е още по-осезаемо на фона на последните събития, очертаващи предизвикателствата, пред които сме изправени заедно. Свалянето на дългогодишните репресивни режими в Египет и Тунис, продължаващият военен конфликт в Либия, бруталното потушаване на последните протести в Сирия, продължаващата репресия в Беларус и дълготрайните конфликти в региона, включително в Близкия изток, изискват преосмисляне на отношенията на ЕС със съседните държави. Също така трябва да бъде подкрепен окуражаващият напредък, постигнат от други съседни държави, например в усилията за провеждане на реформи от Република Молдова, в преговорите на Украйна за споразумението за асоцииране или обявените от Мароко и Йордания конституционни реформи. Договорът от Лисабон позволи на ЕС да прилага по-добре своята външна политика: сътрудничеството със съседни държави вече може да обхване целия кръг от актуални проблеми по интегриран и по-ефективен начин. Това беше основен стимул да се даде ход през лятото на 2010 г. на преглед на Европейската политика за съседство (ЕПС), след консултация с други държави партньори и заинтересовани страни. Последните събития в Южното Средиземноморие направиха този преглед още по-наложителен. ЕС трябва да отговори на историческите предизвикателства в съседните държави.

От своето начало през 2004 г. ЕПС подкрепя редица важни инициативи, особено в търговската и икономическа сфера, благодарение на което ЕС и съседните му държави изградиха по-стабилни взаимоотношения фактически във всички области на политиката — от енергетиката до образованието, от транспорта до научноизследователската дейност. Понастоящем в тези сфери се осъществява обмен на опит и сътрудничество между ЕС и съседните му държави. Мащабът и целенасочеността на помощта на ЕС бяха увеличени, но съществуват възможности за допълнително подобрение във всички аспекти на взаимоотношенията. Последните събития и резултатите от прегледа сочат, че подкрепата, която ЕС оказва за политическите реформи в съседните държави, е постигнала ограничени резултати. Съществува например необходимост от по-голяма гъвкавост и по-специфични подходи към партньори, в които настъпват бързи трансформации, и към бързо изменящи се нужди от реформа — независимо дали се извършва ускорена смяна на режима или продължителен процес на реформи и укрепване на демокрацията. Координацията между ЕС, неговите държави-членки и основните международни партньори е от съществено значение и може да бъде усъвършенствана.

¹ Европейското съседство включва Алжир, Армения, Азербайджан, Беларус, Египет, Грузия, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Република Молдова, Мароко, окупираните палестински територии, Сирия, Тунис и Украйна.

Необходим е нов подход за утвърждаване на партньорството между ЕС и съседните държави и общества с цел изграждане и укрепване на стабилни демократични системи, постигане на устойчив икономически растеж и управление на трансграничните връзки.

ЕПС следва да бъде политика на ЕС, а държавите-членки да привеждат в съответствие своите собствени двустранни усилия в подкрепа на нейните общи политически цели. Успоредно с това Европейският парламент играе централна роля за подпомагане реализацията на някои от нейните ключови цели. Нещо повече, ЕПС трябва да служи като катализатор, който да стимулира по-широката международна общност да подкрепя демократичните промени и икономическото и социалното развитие в региона.

Това партньорство с нашите съседи е взаимноизгодно. ЕС е основният търговски партньор на повечето от съседните му държави. Устойчивото икономическо развитие и създаването на работни места в държавите партньори е от полза и за ЕС. По същия начин управляваното движение на хора има положителен ефект за цялото съседство, тъй като улеснява мобилността на студенти, работници и туристи, като същевременно противодейства на незаконната миграция и трафика на хора. Активното взаимодействие между ЕС и съседните му държави в области като образованието, укрепването и модернизиранието на системите за социална защита и постигането на напредък в областта на правата на жените ще изиграе значителна роля за постигане на общите ни цели за приобщаващ растеж и създаване на работни места.

Новият подход трябва да се основава на взаимна отчетност и съвместен ангажимент по отношение на универсалните ценности на правата на човека, демокрацията и върховенство на закона. Той ще включва много по-високо ниво на диференциация, позволяващо на всяка държава партньор да развие своето сътрудничество с ЕС доколкото позволяват нейните собствени стремежи, нужди и способности. По отношение на южните и източните съседни държави, които имат капацитет и желание за участие, тази визия включва по-тясна икономическа интеграция и по-активно политическо сътрудничество в областта на реформите в управлението, сигурността, в разрешаването на конфликти, включително и съвместни инициативи в рамките на международни форуми по въпроси от общ интерес. В контекста на Южното Средиземноморие Комисията и върховният представител вече са направили своето предложение за Партньорство за демокрация и споделен просперитет² с такива партньори.

Описаният по-горе нов подход има за цел:

- (1) да осигури по-голяма подкрепа за партньори, ангажирани с изграждането на силна демокрация — демокрация, която е устойчива, тъй като правото на глас е придружено от право на свободно слово, на създаване на конкурентни политически партии, на получаване на безпристрастно правосъдие от независими съдилища, на сигурност от отговорни полицейски и военни сили, на достъп до компетентни и некорумпирани държавни служби — и други граждански права и права на човека, които редица европейци считат за даденост, като например свободата на мисълта, на съвестта и религията;

² COM (2011) 200, 8.3.2011 г.

- (2) да подкрепи приобщаващото икономическо развитие — с цел съседните на ЕС държави да могат да търгуват, инвестират и отбелязват растеж по устойчив начин, намалявайки социалните и регионалните различия, създавайки работни места за своите работници и по-висок стандарт на живот за своето население;
- (3) да засили двете регионални измерения на Европейската политика за съседство, обхващащи съответно Източното партньорство и Южното Средиземноморие, за да сме в състояние да разработим съгласувани регионални инициативи в области като търговия, енергетика, транспорт или миграция и мобилност, за да допълним и укрепим нашето двустранно сътрудничество;
- (4) да осигури механизмите и инструментите, необходими за постигането на тези цели.

Партньорството ще се развива с всяка съседна държава въз основа на нейните нужди, способности и цели на реформите. Някои партньори биха могли да проявят желание за допълнителни интеграционни усилия, което ще наложи по-висока степен на съгласуваност с политиките и правилата на ЕС, водейки постепенно до икономическа интеграция в рамките на вътрешния пазар на ЕС. ЕС няма за цел да налага модел или готови рецепти за политически реформи, но ще настоява процесът на реформи във всяка държава партньор да отразява ясен ангажимент по отношение на универсалните ценности, формиращи основата на нашия обновен подход. Инициативата е на съответния партньор, а подкрепата на ЕС ще бъде надлежно съобразена с нейната специфика.

Засилената подкрепа от страна на ЕС за съседните му държави е условна. Тя ще зависи от напредъка при изграждането и укрепването на демокрацията и зачитането на върховенството на закона. Колкото по-голям и бърз напредък бележи дадена държава в своите вътрешни реформи, толкова по-голяма подкрепа ще получи от ЕС. Тази засилената подкрепа ще бъде предоставена под различни форми, включително чрез увеличено финансиране за социално и икономическо развитие, по-мощни програми за цялостно институционално изграждане, по-голям достъп до пазара, увеличено инвестиционно финансиране от страна на ЕИБ, както и по-голямо улесняване на мобилността. Тези преференциални ангажименти ще бъдат адаптирани към нуждите на всяка държава и към регионалния контекст. Те ще отчетат, че съществените реформи изискват високи първоначални разходи. При вземането на решение за отпускане на финансови средства на държавите за 2014 г. и след това ще бъдат взети под внимание проведените от партньора реформи през периода 2010—2012 г. (въз основа на годишните доклади за постигнатия напредък). ЕС ще преразгледа или дори ще намали финансирането за държави, които не са провели реформи.

ЕС ще поддържа своята политика на ограничаване на отношенията с правителства, които нарушават правата на човека и демократичните стандарти, включително чрез използване на целенасочени санкции и други политически мерки. В случаите, когато предприема такива мерки, Съюзът не само ще продължи, но и ще увеличи допълнително своята подкрепа за гражданското общество. При прилагането на този по-диференциран подход ЕС ще поддържа диалог с правителствата, гражданското общество и други заинтересовани страни. В същото време и в съответствие с принципа на взаимна отчетност ЕС ще гарантира, че неговите ресурси се използват в подкрепа на главните цели на ЕПС.

Ресурсите, които ЕС и неговите международни партньори мобилизират в подкрепа на демократичния преход в съседните държави, трябва да обхващат както непосредствените и спешни нужди, така и средносрочните и дългосрочните изисквания.

1. ПОДКРЕПА ЗА НАПРЕДЪКА ПРИ ИЗГРАЖДАНЕТО НА СИЛНА ДЕМОКРАЦИЯ

Ние ще:

- адаптираме нивата на подкрепа от ЕС за партньорите съобразно напредъка в политическите реформи и изграждането на силна демокрация

1.1. Подкрепа за „силна демокрация“

Действащата демокрация, зачитането на правата на човека и върховенството на закона са основни стълбове на партньорството на ЕС с неговите съседи. Не съществува установен модел или готова рецепта за политическа реформа. Въпреки че реформите се осъществяват по различен начин в отделните държави, няколко елемента са задължителни за изграждането на **силна и устойчива демокрация** и изискват сериозен и траен ангажимент от страна на правителствата. Тези елементи включват:

- свободни и честни избори;
- свобода на сдружаване, на изразяване на мнение и на събранията и свободна преса и медии;
- върховенство на закона, администрирано от независима съдебна власт, и право на справедлив съдебен процес;
- борба срещу корупцията;
- реформа в сферата на сигурността и правоприлагането (включително полицията) и установяване на демократичен контрол върху въоръжените сили и силите за сигурност.

Осъществената въз основа на тези елементи реформа не само ще укрепи демокрацията, но и ще подпомогне създаването на условия за устойчив и приобщаващ икономически растеж чрез стимулиране на търговията и инвестициите. Тези елементи са основните показатели, по които ЕС ще оценява напредъка и ще адаптира нивата на подкрепа.

1.2. Партньорство с обществата

Ние ще:

- изградим партньорства във всяка съседна държава и ще направим подкрепата от страна на ЕС по-достъпна за организациите на гражданското общество чрез специален Механизъм за гражданското общество
- подкрепим изграждането на Европейски фонд за демокрация с цел подпомагане на политически партии, нерегистрирани НПО и профсъюзи и други социални партньори
- насърчаваме свободата на медиите чрез подпомагане на безпрепятствения достъп на организациите на гражданското общество до интернет и използването на технологии за електронна комуникация

- **засилим диалога за правата на човека**

Едно проспериращо гражданско общество дава възможност на гражданите да изразяват безпокойствата си, да допринасят за разработване на политиките и да държат правителствата отговорни. То също така може да помогне за обезпечаването на по-приобщаващ икономически растеж. За осъществяване на това от ключово значение е гарантирането на свободата на изразяване на мнение, на сдружаването и на събранията. Друго предизвикателство е да се улеси възникването на демократични политически партии, които да представят широкия спектър от гледни точки и подходи в обществото, така че да могат да се конкурират за власт и обществена подкрепа. Това предизвикателство за насърчаване на гражданското общество и плурализма е осезаемо във всички съседни държави, но е особено остро в държави, в които се извършват динамични политически промени или репресивни политически режими продължават да задущават плурализма и многообразието.

В отговор на тази ситуация и за да се окаже подкрепа на политическите участници, стремящи се към демократични промени в своите държави (особено политически партии и нерегистрирани НПО или профсъюзи и други социални партньори), върховният представител и Комисията подкрепят създаването на **Европейски фонд за демокрация**³. Този фонд ще има за цел повишаване на въздействието и съгласуваността на усилията на ЕС, неговите държави-членки и няколко от големите европейски политически фондации, които вече развиват дейност в тази сфера.

Гражданското общество играе водеща роля за постигане на напредък в областта на правата на жените, по-голяма социална справедливост и зачитане на правата на малцинствата, както и за защита на околната среда и ефективно използване на ресурсите. ЕС ще подкрепя тази по-голяма политическа роля на недържавни участници чрез партньорство с обществата, като подпомага организациите на гражданското общество да развиват капацитета си за застъпничество, способността си да осъществяват мониторинг на реформите и ролята си да изпълняват и оценяват програмите на ЕС. Делегациите на ЕС в отделните държави ще се стремят към осъществяване на структуриран диалог с правителствата на държавите партньори и гражданското общество относно ключовите области от нашето сътрудничество. Финансирането от ЕС за подобни дейности може да бъде осигурено чрез създаването на специален **Механизъм за гражданско общество** за съседните държави.

Свободата на медиите и свободният достъп до информация са ключови елементи на действащите демокрации. Социалните мрежи и новите технологии играят значителна роля за подпомагане на демократичните промени. ЕС вече предоставя подкрепа чрез Европейския инструмент за демокрация и права на човека. Могат да бъдат разработени допълнителни инструменти, които да позволят на ЕС, където е уместно, да подпомага организациите на гражданското общество или отделни граждани в получаването на безпрепятствен достъп до интернет и други форми на технологии за електронни комуникации, както и до независими медии — преса, радио и телевизия.

³ При все че целите и финансовите и управленските механизми на този фонд ще се различават от другите инструменти за демократизация, те ще се прилагат с цел засилване на взаимодействието и съгласуваността.

Ангажиментът за съблюдаване на **правата на човека и основните свободи**, поет в рамките на многостранни договори и двустранни споразумения, е от съществено значение. Но тези ангажименти невинаги са съпроводени от реални действия. Ратифицирането на всички съответни международни и регионални инструменти и цялостното спазване на техните условия следва да стоят в основата на нашето партньорство. Това включва сериозен ангажимент за насърчаване на равенството между половете (в унисон с ключовата роля, която жените отново изиграха по време на последните събития на юг), борбата срещу всички форми на дискриминация, зачитането на свободата на религията и защитата на правата на бежанците и лицата, ползващи се от международна закрила. Засиленият **диалог за правата на човека** ще позволи осъществяването на мониторинг върху ангажиментите в тази област, включително разрешаването на случаи на нарушаване на правата на човека. Засиленото сътрудничество със Съвета на Европа също би могло да спомогне за спазването на нормите в тези области.

Парламентите могат да изградят връзки между нашите общества. Парламентарната асамблея Евронест (съвместната асамблея на Европейския парламент и парламентите на държавите от Източното партньорство), Евро-средиземноморската парламентарна асамблея и съвместните парламентарни комитети между Европейския парламент и парламентите на държавите партньори представляват значим форум за диалог и повишено взаимно разбирателство между участниците в процеса на вземане на решения. Парламентаристите могат също така да допринесат значително за повишаване на усилията за реформи и за осъществяването на мониторинг на ангажиментите, залегнали в плановете за действие в рамките на ЕПС във всяка държава, включително по най-важните въпроси в сферата на политиката и правата на човека.

1.3. Засилване на нашето политическо сътрудничество и сътрудничеството в сферата на сигурността

Ние ще:

- засилим участието на ЕС в разрешаването на продължителни конфликти
- използваме съвместно Общата външна политика и политиката на сигурност и други инструменти на ЕС
- насърчаваме съвместните действия с партньорите по Европейската политика за съседство в рамките на международни форуми по ключови въпроси на сигурността

Договорът от Лисабон предоставя на ЕС уникална възможност да се превърне в по-ефективен фактор. С най-голяма сила това е валидно по отношение на нашите съседи. Но изправянето пред това предизвикателство изисква политиките на ЕС и на държавите-членки да бъдат много по-тясно съгласувани, отколкото в миналото, с цел отправяне на общо послание и постигане на последователност, чрез което усилията ни да станат по-ефективни. Инструментите и политиките на ЕС ще бъдат ефективни само ако са надлежно подкрепени от политиките на държавите-членки. Ако стремежът ни е да гарантираме сигурност в съседните държави и да защитим своите интереси, неминуемо трябва да променим досегашното статукво.

Продължителните конфликти, засягащи редица държави партньори, представляват сериозно предизвикателство за сигурността в целия регион. Интересите на ЕС в

сферата на геополитиката, икономиката и сигурността са пряко засегнати от продължителната нестабилност. Израелско-палестинският конфликт и други конфликти в Близкия изток, Южен Кавказ, Република Молдова и Западна Сахара продължават да засягат многочислени населения, да подклаждат радикализация, да изразходват значителни местни и международни ресурси и да възпрепятстват реформите.

ЕС вече участва в усилията за разрешаване на част от тези конфликти. ЕС е част от Квартета за Близкия изток. Той съпредседателства преговорите в Женева, насочени към мира и сигурността в Грузия; участва като наблюдател в преговорите „5+2“ относно конфликта в Приднестровието в Република Молдова. ЕС е готов да вземе участие във формати, в които все още не е представен, например Минската група в рамките на ОССЕ относно конфликта в Нагорни Карабах. ЕС възнамерява да увеличи своята подкрепа за изграждане на доверие и разбирателство в отцепническите територии, за международните усилия и структури, свързани с конфликтите, и щом това бъде постигано — за практическата реализация на уреждането на конфликтите. Съюзът ще продължи също така да се противопоставя на промяната на границите, извършвана чрез използване на военна сила. Много от инструментите, които използваме по отношение на всички съседни държави с цел насърчаване на икономическата интеграция и секторното сътрудничество, могат да бъдат мобилизирани и за целите на изграждането на доверие и разрешаването на конфликти. ЕС също така е готов да разработи, заедно със съответните международни организации и ключови партньори, сценарии за възстановяване след конфликти, които биха могли да послужат като допълнителен стимул при разрешаването на конфликти чрез демонстриране на осезаемите ползи от мирното уреждане на конфликти.

В случаите, когато ЕС вече е оперативно ангажиран на място, например чрез Мисията за наблюдение на ЕС в Грузия, Мисията на ЕС за съдействие в областта на граничния контрол в Република Молдова/Украйна, или Полицейската мисия на ЕС и Мисията на ЕС за подпомагане на контролно-пропускателен пункт Рафа в окупираните палестински територии, ще бъдат предприети допълнителни стъпки за използване на взаимодействието между това оперативно присъствие и усилията за насърчаване на реформите. По-специално, където е уместно, ЕС ще предложи да подкрепи усилията на държавите партньори за провеждане на реформи в сферата на правосъдието и сигурността под формата на мисии в областта на върховенството на закона или други инструменти на Общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС), които бъдат счестени за полезни.

Наред с разрешаването на конфликти ЕС ще се възползва напълно от разпоредбите на Договора от Лисабон при действията във връзка с други проблеми в сферата на сигурността и специфични общи интереси, например енергийната и ресурсна сигурност, изменението на климата, неразпространението на ядрено оръжие, борбата с международния тероризъм и трансграничната организирана престъпност, както и борбата срещу наркотиците. ЕС ще поеме ангажимент заедно с държавите партньори по ЕПС за предприемане на съвместни действия в рамките на международни форуми (например ООН, международни конференции) във връзка с въпроси на ОВППС, както и други глобални въпроси.

2. ПОДПОМАГАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО ИКОНОМИЧЕСКО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Ние ще:

- подкрепим приемането от страна на държавите партньори на политики, благоприятстващи постигането на по-значим, устойчив и по-приобщаващ растеж, развитието на микропредприятия и на малки и средни предприятия, създаването на работни места
- засилим промишленото сътрудничество и ще подкрепим оптимизирането на бизнес средата
- подпомогнем организирането на събития за насърчаване на инвестициите
- стимулираме преките инвестиции от МСП от ЕС и микрокредитирането
- доразвием пилотните регионални програми за развитие с цел преодоляване на икономическите различия между регионите
- разработим пилотни програми в подкрепа на селскостопанското развитие и развитието на селските райони
- засилим диалога за макроикономическата политика с партньорите, осъществяващи най-модерни икономически реформи
- подобрим ефективността на макрофинансовата помощ чрез оптимизиране на процеса на вземане на решения
- засилим диалога относно трудовата заетост и социалните политики

2.1. Устойчив икономически растеж и създаване на работни места

Икономическите и социалните предизвикателства в съседните ни държави са огромни. В редица държави от региона се шири бедност, продължителността на живота често е ниска, безработицата сред младото население е висока и участието на жените в политическия и икономическия живот е ограничено. Природните ресурси намаляват, а растящите цени на храните и енергията имат тежки последици за съседните държави. Икономиките в повечето държави партньори са слаби и недостатъчно диверсифицирани и остават уязвими спрямо външни икономически удари. Поради това неотложните цели са създаването на работни места, стимулирането на растежа, подобряването на социалната защита и съживяването на секторите, засегнати от последните кризи (например туризма). Справянето с тези предизвикателства е от ключово значение за осигуряването на устойчивост на политическите реформи и също така може да допринесе за постигане на Целите на хилядолетието за развитие. Ниският растеж, нарастващата безработица и увеличената пропаст между бедни и богати са потенциални фактори за нестабилност.

ЕПС ще продължи да насърчава държавите партньори да приемат политики, благоприятстващи постигането на по-значим и по-приобщаващ растеж. Това включва подкрепа на усилията за подобряване на бизнес средата, като например опростяване на процедурите и развиване на сектора на малките и средните предприятия, както и за

стимулиране на пригодността за трудова заетост. Усилията на държавите партньори за повишаване степента на зачитане на върховенството на закона и за борба с корупцията също ще окажат положително влияние върху бизнес средата, способствайки за увеличаването на чуждестранните преки инвестиции и трансфера на технологии, които от своя страна стимулират иновациите и създаването на работни места. ЕС ще отдели специално внимание на предизвикателството, пред което са изправени държавите при осъществяването на политически промени, като съдейства за организирането на инициативи като **конференции на инвеститори** за изясняване на национални инвестиционни приоритети и изграждане на доверие сред инвеститорите. Освен това една **усъвършенствана схема за защита на инвестициите** би била силен сигнал за инвеститори и търговци. Комисията ще проучи възможностите за осигуряване на правна сигурност за инвеститорите в съседните държави.

С цел осигуряване на допълнителна подкрепа за МСП Комисията също така ще обсъди с ЕИБ и други заинтересовани страни възможната роля на **Европейския инвестиционен фонд**⁴ в държавите партньори и ще разгледа мерки, включително **гаранции**, за насърчаване на преките инвестиции от страна на МСП от ЕС и на микрокредитирането.

Комисията може да допринесе и за преодоляването на високата безработица и бедност чрез **пилотни програми в подкрепа на селскостопанското развитие и развитието на селските райони**, както и чрез пилотни програми за регионално развитие, ползвайки се от богатия опит на ЕС в тези сфери.⁵

Програмите за регионално развитие могат да допринесат за преодоляване на икономическите дисбаланси и различия между регионите, които подкопават икономическия капацитет на дадена държава като цяло. Настоящите пилотни програми ще помогнат на членовете на Източното партньорство да идентифицират подходящите структури и дейности за справяне с тези предизвикателства — в рамките на своите територии и, ако уместно, в трансграничен аспект, в сътрудничество със съседните държави в региона. Подобен подход ще бъде проучен и по отношение на южните съседни държави.

Политическият диалог в сферата на макроикономическото управление и бюджетната стабилност ще продължи. Този **макроикономически диалог** ще бъде по-интензивен с онези партньори, които са постигнали най-голям напредък в своята икономическа интеграция с ЕС, и ще се основава на преглед на макроикономически политики и ключови структурни реформи. Успоредно с това ще се провежда интензивен диалог относно **трудова заетост и социалните политики**.

Инструментът за **макрофинансова помощ (МФП)** може да бъде мобилизиран за подпомагане на държави партньори в процеса на преодоляване на краткосрочни

⁴ ЕИФ притежава специфичен опит като доставчик на рисково финансиране за малки и средни предприятия (МСП) в ЕС и в държавите, обхванати от политиката на разширяване, както и широка мрежа от бизнес контакти. По тази причина той разполага с всичко необходимо за насърчаване на инвестициите от страна на МСП от ЕС в държави партньори.

⁵ Обхватът на Програмата на ЕПС за селскостопанско развитие и развитие на селските райони — ENPARD, посочена в Съобщение „Партньорство за демокрация и споделен просперитет с Южното Средиземноморие“ — COM(2011) 200 — ще бъде разширен и ще обхване и източните съседи.

затруднения, свързани с платежния баланс. В краткосрочен план това се отнася най-вече за държави, които се справят с непосредствените икономически и социални ефекти от последните политическите промени. Комисията ще предложи рамков регламент с цел повишаване ефективността на процеса на вземане на решения относно разпределянето на МФП, осигуряване на по-прозрачна правна основа за този инструмент и прецизиране на някои от неговите критерии.

2.2. Укрепване на търговските връзки

Ние ще:

- договорим задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия със заинтересовани и способни партньори
- доразвием търговските отстъпки, особено в онези сектори, които разполагат с най-висок потенциал да осигурят незабавен тласък на икономиките на държавите партньори

Повечето от нашите съседни разчитат на ЕС като техен основен експортен пазар и източник на внос. Търговията със стоки и услуги е мощен инструмент за стимулиране на икономическия растеж, повишаване на конкурентоспособността и подпомагане на икономическото възстановяване. Поради това е от съществено значение сключването на взаимноизгодни и амбициозни търговски споразумения с всички съседни държави, които да отговарят на техните нужди и икономически капацитет.

Основното и най-ефективно средство за установяване на по-тесни търговски отношения е **задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия**. Задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия осигуряват постепенното премахване на търговските бариери и имат за цел да се постигне сближаване на отделните законодателства в области, които влияят върху търговията, по-специално санитарните и фитосанитарни норми, хуманното отношение към животните, митническите и граничните процедури, конкуренцията и обществените поръчки. Тези зони са замислени така, че лесно да бъдат адаптирани към законодателните промени във вътрешния пазар на ЕС. За най-напредналите държави партньори една задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия може да доведе до постепенна икономическа интеграция във вътрешния пазар на ЕС. Чрез постепенно сближаване на правилата и практиките на ЕС задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия налагат необходимостта от по-сериозен ангажимент за провеждане на задълбочени и всеобхватни реформи. За целта се изисква значим институционален капацитет. Реформите могат да представляват политическо предизвикателство и изискват участието на деловите кръгове, както и на други заинтересовани страни. За да започнат преговори, държавите партньори трябва да бъдат членове на СТО и да спазват основни препоръки, които им дават възможност да изпълняват произтичащите от това ангажименти. Освен това те трябва да са постигнали значителен напредък по отношение на общите ценности и принципи.

Търговията се осъществява преди всичко въз основа на двустранен подход между ЕС и всеки отделен партньор. Това позволява най-напредналите държави да се развиват по-бързо и съответства на принципа на диференциация. Принципът също така е в

съответствие с дългосрочната визия за икономическа общност, която да бъде създадена между ЕС и неговите партньори в рамките на ЕПС.⁶ Регионалната икономическа интеграция е важен фактор за стимулиране на търговията между партньорите и за създаване на по-широки икономически мрежи. В по-дългосрочна перспектива подобна общност ще се основава на обща регулаторна рамка и подобрен пазарен достъп за стоки и услуги, обменяни между партньорите по ЕПС и ЕС. При подобен подход ще се разгледа възможността партньори, които разполагат с напълно функционираща независима съдебна система, ефективна публична администрация и значителни постижения в борбата с корупцията, да бъдат допуснати в **нерегулираната зона от вътрешния пазар за стоки**. Това може да се осъществи едва след като участващите държави са достигнали достатъчно ниво на административна и правна надеждност.

В по-краткосрочен план за онези партньори, които не са готови или не проявяват интерес към започване на преговори за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, могат да бъдат предприети други мерки за стимулиране и улесняване на търговията. Вземайки под внимание обстоятелствата и мащаба на целите на всяка държава партньор, ЕС ще се стреми да разшири **търговските отстъпки** в рамките на съществуващите споразумения или на текущите преговори, особено в секторите с най-голям потенциал да осигурят незабавен тласък на икономиките на държавите партньори, включително асиметрия в темпа на либерализация, за да се отчетат обстоятелствата във всяка държава партньор. По-широк пазарен достъп за стоки може да бъде постигнат чрез **споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти**, които ще позволят свободното движение на промишлени стоки в специфични сектори чрез взаимно признаване на сертификати за съответствие. Споразуменията за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти имат за цел да обхванат всички сектори, в които законодателството е хармонизирано на ниво ЕС. Партньор, който е достигнал това ниво, на практика ще стане част от зоната за свободна търговия с промишлени продукти между ЕС, ЕИП и Турция. Тясното сътрудничество с европейските органи и организации в областта на стандартизацията, оценката на съответствието и метрологията могат да улеснят изпълнението на споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти. С цел ускоряване на подготовката на такива споразумения Комисията е готова да увеличи предоставяната на нашите партньори техническа подкрепа. Вероятно още през 2011 г. ще бъдат подписани споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти с Тунис и Египет.

Допълнителен напредък може да бъде отбелязан за насърчаване на търговския обмен между държавите партньори, както и с ЕС. Ускореното прилагане на новата Конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход ще бъде важен елемент за южните държави партньори. Комисията ще проучи възможностите конвенцията да обхване и други партньори по ЕПС и ще внесе подходящи предложения.

ЕС ще продължи да подкрепя реформите, за да помогне на партньорите при изграждането на капацитет, като предоставя експертни познания в публичния сектор, включително и чрез програми за цялостно институционално изграждане или други

⁶ Вж. COM(2006) 726, 4.12.2006 г., Укрепване на Европейската политика за съседство.

механизми, като „Побратимяване“ и ТАИЕХ⁷. Така партньорите ще бъдат подпомогнати при спазването на стандартите за безопасност на храните, здравето на животните и растенията и хуманното отношение към животните и по този начин ще повишат своя експортен потенциал. Същевременно, с цел подпомагане на модернизацията на селскостопанските сектори, ЕС ще предложи програми за развитие на селските райони, за да подпомогне, *inter alia*, усилията за повишаване на качеството на селскостопанските и хранителните продукти.

2.3. Укрепване на секторното сътрудничество

Ние ще:

- засилим секторното сътрудничество с особен акцент върху знанията и иновациите, изменението на климата и околната среда, енергетиката, транспорта и технологиите
- подпомогнем участието на държавите партньори в работата на определени агенции и програми на ЕС

Засилено сътрудничество може да бъде постигнато във всички сектори от значение за вътрешния пазар — от социалната политика и общественото здраве до защитата на потребителите, статистиката, дружественото право, научните изследвания и технологичното развитие, морската политика, туризма, космонавтиката и редица други. Сътрудничеството и обменът ще бъдат значително повишени, в съответствие с подхода „повече за повече“, в следните области:

- ЕС ще предложи на съседните държави партньори да работят в посока на разработването на **общо пространство за знания и иновации**. По този начин ще се обединят няколко съществуващи линии на сътрудничество: диалог в областта на политиката, изграждане на капацитет в национален и регионален мащаб, сътрудничество в сферата на научните изследвания и иновациите, увеличени възможности за мобилност на студенти, научни изследователи и университетски преподаватели. Успоредно с това ще бъде разширено сътрудничеството в сферата на **висшето образование** чрез по-активно подпомагане на мобилността на **студенти и университетски преподаватели** в рамките на партньорства между университетите (по програмата „Еразмус Мундус“) и структурирано сътрудничество за модернизация на университетите (чрез програмата „Темпус“).
- ЕС ще обедини усилията си със съседните си държави по отношение на **изменението на климата** чрез засилено сътрудничество в областта на нисковъглеродното развитие и подобряване на устойчивостта спрямо последиците от изменението на климата (мерки за адаптиране) с оглед изпълнение на Споразумението от Канкун и преминаване към всеобхватен

⁷ ТАИЕХ е инструментът за техническа помощ и обмен на информация, управляван от службите на Комисията. ТАИЕХ подпомага държавите партньори по отношение на сближаването, прилагането и спазването на законодателството на ЕС. Той се обуславя до голяма степен от съответните нужди и улеснява предоставянето на необходимите специфични експертни познания с цел разрешаване на определени проблеми в кратки срокове; http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/what-is-taieux/index_en.htm.

глобален режим във връзка с изменението на климата. ЕС и държавите партньори също така следва да се стремят към по-висока степен на **защита на околната среда**⁸ с цел налагане на по-строги стандарти за качеството на въздуха и водата, по-добро управление на околната среда, по-висока ресурсна ефективност, защита на биоразнообразието и екосистемите и подпомагане на необходимите инфраструктурни инвестиции.

- Сътрудничеството в областта на **енергетиката** ще бъде засилено чрез по-активен политически диалог по въпросите на енергетиката, насочен към постигането на допълнителна пазарна интеграция, повишена енергийна сигурност въз основа на сближаване на регулаторните рамки, включително относно стандартите за безопасност и екологичните стандарти, изграждането на нови партньорства в сферата на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност, както и ядрената безопасност. В средносрочен план това може да доведе до включването в Договора за създаване на енергийна общност на съседни държави, които все още не са страна по него, или, надграждайки придобития в неговите рамки опит, до създаване на допълнителна „Енергийна общност ЕС—Южно Средиземноморие“.
- Комисията ще предложи нова рамка за сътрудничество в сферата на **транспорта**, която има за цел постигане на по-тясна пазарна интеграция в транспортния сектор, и по-специално разширяване на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-Ts) към държави партньори, преодоляване на административни затруднения с акцент върху въпросите на безопасността и сигурността (включително теми като управление на въздушния и железопътния трафик и морски транспорт) и засилване на сътрудничеството с различни агенции на ЕС в областта на транспорта.
- Комисията ще подкрепя и по-стратегически подход и сътрудничество в сферата на **морското дело** с цел постигане на по-активно сътрудничество в морските сектори и създаване на условия за устойчив икономически растеж.
- Последните събития в държавите от Южното Средиземноморие показва ключовата роля на **информационните и комуникационните технологии** като средство за политическа и социална промяна. Поради това сътрудничеството с държавите партньори ще бъде засилено с цел да се подпомогне развитието на цифровата икономика чрез използване на ИКТ за справяне с национални и глобални предизвикателства.

Накрая, ЕС ще подпомогне допълнително участието на държавите партньори в работата на **агенциите на ЕС** и **програмите на ЕС**, които са отворени за тях⁹. Такава възможност беше предоставена през последните няколко години и спомогна за осъществяване на известно сътрудничество в области като мониторинга на наркотиците или авиационната безопасност. Комисията ще състави списък на програми, в които държавите партньори могат да вземат участие като приоритет, като ще акцентира върху

⁸ В своето Съобщение относно инициативата на стратегия „Европа 2020“ — „Европа за ефективно използване на ресурсите“ COM(2011)21 Комисията подчертава необходимостта от тясно сътрудничество с ключови партньори, включително от съседните на ЕС държави.

⁹ COM(2006) 724, 4.12.2006 г.

онези програми, които предлагат възможности за младежи и междуличностни контакти. Тя също така ще подкрепя държави партньори при изпълнението на законодателните предпоставки за участие в агенциите на ЕС и ще подпомогне покриването на част от свързаните с участието разходи.

2.4. Миграция и мобилност

Ние ще:

- следваме курса на облекчаване на визовия режим за определени партньори по ЕПС и на либерализиране на визовия режим за най-напредналите от тях
- доразвиваме съществуващите партньорства за мобилност и ще създаваме нови
- подкрепяме максималното използване от страна на държавите-членки на възможностите, предлагани от Визовия кодекс на ЕС

Мобилността и междуличностните контакти са определящи за насърчаване на взаимното разбирателство и икономическото развитие. Те са задължителни предпоставки за търговията, особено в сферата на услугите, както и за обмяна на идеи, разпространението на иновациите, разрешаването на трудови и социални въпроси, изграждането на стабилни взаимоотношения между предприятията, университетите и организациите на гражданското общество.

Трудовата мобилност е област, в която ЕС и съседните му държави могат да допълват взаимно своите усилия. Работната сила на ЕС е застаряваща и в определени области ще възникне недостиг на работна ръка. Съседните ни държави разполагат с високо образование, млади и талантиливи кадри, които могат да запълнят тези празнини. В усилията си за привличане на тези висококвалифицирани специалисти ЕС осъзнава рисковете от „изтичане на мозъци“, поради което се налага разработването на допълнителни помощни смекчаващи мерки.

Държавите партньори също така са важни държави на произход и транзит на незаконни мигранти. Сътрудничеството в борбата срещу незаконната миграция е от съществено значение за намаляване на свързаните с това човешки страдания и повишена несигурност. Това сътрудничество ще бъде едно от условията, на които ще се основават партньорствата за мобилност.

ЕПС има за цел разработването на взаимноизгоден подход, при който икономическото развитие в държавите партньори и в ЕС, добре управляваната законна миграция, изграждането на капацитет относно управлението на границите, убежището и ефективното сътрудничество в областта на правоприлагането вървят ръка за ръка. Този подход е в съответствие с трите стълба на Глобалния подход на ЕС и наскоро приетото Съобщение относно миграцията¹⁰: по-добро организиране на законната миграция, максимизиране на положителното въздействие на миграцията върху развитието, засилване на изграждането на капацитет в областта на управлението на границите и на миграционните потоци. Неотменна част от този подход са и защитата и зачитането на правата на мигрантите.

¹⁰ COM(2011) 248, окончателен, 4.5.2011 г.

Партньорствата за мобилност осигуряват комплексни рамки, които гарантират доброто управление на движението на лица между ЕС и дадена трета държава. Тези партньорства обединяват всички мерки, гарантиращи взаимната полза от мобилността. Те позволяват по-добър достъп до канали за законна миграция и укрепват капацитета за управление на границите и за борба с незаконната миграция. Те могат да включват инициативи за подпомагане на държавите партньори при въвеждане или усъвършенстване на управлението на трудовата миграция, включително относно набирането на работна ръка, професионалните и езиковите обучения, развиването и признаването на умения и завръщането и реинтеграцията на мигранти.¹¹ С оглед повишаване на мобилността на гражданите между държави партньори и ЕС, особено на студенти, научни изследователи и предприемачи, Комисията призовава държавите-членки да се възползват максимално от възможностите, предлагани от **Визовия кодекс на ЕС**. Тя ще обмисли начини да им окаже подкрепа в тази насока и да осъществява мониторинг върху изпълнението. В този смисъл следва да бъдат подчертани възможностите за посочените категории мигранти да бъдат освободени от такса за издаване на визи и да получават многократни визи.

До момента съседните държави, с които са сключени партньорства за мобилност, са Република Молдова и Грузия. Комисията счита, че редица съседни държави биха били подходящи кандидати за такива партньорства. Комисията ще положи усилия за приключване на преговорите с Армения и за започване на преговори с държави като например Мароко, Тунис и Египет.¹²

ЕС ще продължи да подпомага Украйна и Република Молдова в усилия им за изпълнение на плановете за либерализация на визовия режим. Наред с облекчаването на визовия режим и действащите/разработваните споразумения за реадмисия с държави от Източното партньорство, ЕС следва също да се стреми към сключването на споразумения за облекчаване на визовия режим, заедно със споразумения за реадмисия, с южни държави партньори. Тези споразумения ще изискват сътрудничество с ЕС по въпросите на миграцията, мобилността и сигурността. Трябва да бъдат предприети специфични мерки за предотвратяване на незаконната миграция, за ефективно управление на границите, обезпечаване на сигурността на документите и борба с организираната престъпност, включително с трафика на хора и незаконния трафик на мигранти. В дългосрочен аспект, поетапно либерализиране на визовия режим следва да се разглежда за всеки отделен случай, при условие че съществуват условия за добре управлявана и сигурна мобилност.

По отношение на **убежището** ЕС ще допринесе за укрепване в региона на международната закрила, като продължи изпълнението на Програмата за регионална закрила по отношение на Беларус, Република Молдова и Украйна. Ако обстоятелствата позволят, Съюзът ще започне и изпълнението на Програмата за регионална закрила по отношение на Египет, Либия и Тунис. Ще бъдат подкрепяни и други инициативи на отделни партньори по ЕПС в тази област. Презаселването на бежанци в ЕС трябва да бъде неотменна част от усилията на ЕС за подпомагане на държавите партньори, в които се наблюдават огромни бежански потоци.

¹¹ Комисията ще финансира изграждането на капацитет в рамките на Европейския инструмент за съседство и партньорство.

¹² В съответствие със Съобщение относно Диалог за миграция, мобилност и сигурност с държавите от Южното Средиземноморие — COM(2011)292/3.

3. ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕФЕКТИВНИ РЕГИОНАЛНИ ПАРТНЬОРСТВА В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА СЪСЕДСТВО

Макар и напълно да осъзнава многообразието на съседните страни, ЕС предлага партньорство на всяка отделна съседна държава в рамките на единна политика, базирана върху взаимна отчетност. Източното и южното измерение на ЕПС имат за цел да допълнят тази единна политика чрез насърчаване на регионалното сътрудничество и разработване на регионални механизми за взаимодействие и справяне със специфични географски, икономически и социални предизвикателства във всеки регион. Те надграждат различните предходни политики на ЕС по отношение на тези региони. Неотдавна на юг Съюзът за Средиземноморието допълни петнадесет години евро-средиземноморско сътрудничество във всички сфери. През последните две години Източното партньорство даде значителен тласък на взаимоотношенията между ЕС и неговите източни съседи.

3.1. Укрепване на Източното партньорство

Ние ще:

- положим усилия за сключване и изпълнение на споразумения за асоцииране, включително задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия
- следваме курса на демократизация
- се стремим към облекчаване и либерализация на визовия режим
- засилим секторното сътрудничество, особено в сферата на развитието на селските райони
- популяризираме сред гражданите ползите от Източното партньорство
- работим по-активно с гражданското общество и социалните партньори

Създаването на Източното партньорство укрепи взаимоотношенията с държавите партньори в Източна Европа и Южен Кавказ. То способства за започването и консолидирането на един труден процес на промени. През последното десетилетие регионът постигна общ напредък по отношение на демокрацията, като бяха сменени и режими. Пред региона продължават да стоят сериозни икономически предизвикателства — той е беден, характеризира се със значителни различия между отделните държави и е податлив на външни фактори и влияния.

Степента, до която държавите партньори са изпълнили ключови елементи от Източното партньорство, е различна (например зачитането на универсалните ценности за демокрация, права на човека и върховенство на закона; постоянни усилия за реформи; засилено внимание към разрешаването на продължителни конфликти). Въпреки че някои от тези държави демонстрират ясен ангажимент да разгърнат своя пълен потенциал, други отбелязват незначителен напредък. ЕС ще гарантира, че партньорите, които са най-напреднали и най-ангажирани с провеждането на демократичните реформи, залегнали в основата на Източното партньорство, ще бъдат най-облагодетелствани от него. Същевременно е необходимо инструментите на Източното партньорство да бъдат по-добре адаптирани към ситуациите в отделните държави въз

основа на опита от тази първа фаза на изпълнение, по-специално чрез идентифициране на инструменти за скъсяване на дългия период за водене на преговори за мащабни и комплексни споразумения за асоцииране.

Споразуменията за асоцииране (СА), повечето от които включват задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия, предлагат на всяка държава от Източното партньорство възможността да избере степента, до която иска да се интегрира и реформира. Разчитайки на постоянната подкрепа и ангажимент от страна на ЕС, държавите партньори могат да използват споразумението за постигане на регулаторно и институционално сближаване. Тези споразумения предвиждат привеждане в съответствие със законите, нормите и стандартите на ЕС, което постепенно да доведе до икономическа интеграция във вътрешния пазар.

Преговори за споразумения за асоцииране започнаха с пет държави партньори, което осигурява стабилна политическа основа за развитие на отношенията. Преговори за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия в рамките на СА започнаха с Украйна, а при изпълнение на съответните условия ще бъдат започнати и с други държави. Независимо от относително малкия размер на държавите от Източното партньорство и от обусловения от това ограничен търговски обмен между тях и ЕС, Задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия са важен приоритет за ЕС, тъй като представляват ефикасни инструменти за укрепване на политическите и икономическите връзки между ЕС и неговите източни съседи. С цел да помогне на държавите партньори да развият необходимия за провеждане на задълбочени реформи административен капацитет, Източното партньорство предлага също програми за цялостно институционално изграждане. Те се допълват от най-новия инструмент на ЕС — Пилотни програми за регионално развитие, подпомагащи държавите партньори да се справят с икономически, социални и регионални дисбаланси. Те ще помогнат на партньорите да разработят подходящи структури и дейности за справяне с регионалните предизвикателства.

Някои държави от Източното партньорство отдават голямо значение на своята европейска идентичност и изграждането на по-тесни отношения с ЕС се ползва с широка обществена подкрепа в тях. Основополагащите ценности на ЕС — свобода, демокрация, зачитане на правата на човека и основните свободи, върховенството на закона — са ключови и за процесите на политическо асоцииране и икономическа интеграция, залегнали в Източното партньорство. Това са същите ценности, които са регламентирани в член 2 от Договора за Европейския съюз и на които се основат членове 8 и 49.

Междудличностните контакти са важна част от партньорството. ЕС ще продължи да подпомага Украйна и Република Молдова в усилията им за изпълнение на плановете за действие относно **либерализацията на визовия режим**. Тези планове могат да се наложат като модели за други държави от Източното партньорство. Междувременно държавите от Източното партньорство следва да се възползват в максимална степен от възможностите, предлагани от облекчаването на визовия режим.

Източните партньори са се възползвали от пет **водещи инициативи**¹³ в областта на управлението на границите, развитието на МСП, сътрудничеството в областта на енергетиката, гражданската защита и управлението на околната среда. Тези програми ще бъдат адаптирани, за да подкрепят по-успешно целите на двустранното партньорство. Например работата по водещата инициатива за Интегрирано управление на границите все повече е насочена към подпомагането на партньорите в изпълнението на условията за облекчаване и либерализация на визовия режим. Популяризирането на двустранните и многостранните дейности по Източното партньорство е важно за запознаването на широката общественост с ползите от тях. За да съдейства за по-голяма регионална солидарност, ЕС трябва да доразвие своята подкрепа за субрегионалното сътрудничество, съсредоточено върху специфични теми с участието на по-малък брой партньори. Многостранната рамка трябва да бъде използвана по-стратегически с цел развиване на двустранните отношения между нашите партньори, включително в областта на разрешаването на конфликти.

В съответствие с целта на обновената ЕПС за фокусиране върху връзките между обществата ЕС ще насърчава по-интензивните контакти със заинтересованите страни, включително с парламентите, в рамките на създадената от Европейския парламент инициатива Евронест, с регионални участници в сътрудничество с Комитета на регионите, с бизнес лидери в рамките на Икономическия форум на Източното партньорство, както и с гражданското общество и социалните партньори, въз основа на постигнатото в рамките на Форума на гражданското общество на Източното партньорство и съответните национални платформи.

Сътрудничеството в рамките на Източното партньорство ще продължи с политически диалог в области като:

- образование, младеж и култура: разширяване на участието в програми като „Еразмус Мундус“, „Темпус“, „Младежта в действие“ и „Електронно побратимяване“, предоставяне на държавите от Източното партньорство на възможността да участват в бъдещи нови програми на ЕС, като например „Учене през целия живот“, последващи дейности по Специалното действие на програма „Култура“ 2009—2010 г. и по Културната програма на Източното партньорство;
- транспорт: свързване на инфраструктурните мрежи на ЕС и на източните му партньори;
- енергетика, околна среда, изменение на климата: по-активен диалог след създаването на Източноевропейското партньорство за енергийна ефективност и опазване на околната среда (E5P) и присъединяването на Украйна и Република Молдова към Договора за създаване на европейска енергийна общност с цел засилване на сътрудничеството в сферата на енергийната сигурност;
- споделяне на знания, научни изследвания и информационно общество: интегриране на научноизследователските и образователните общности в

¹³ Те включват: Интегрирано управление на границите; Малки и средни предприятия; Регионални пазари за електроенергия, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници; Предотвратяване, готовност и реагиране при природни бедствия и бедствия, предизвикани от човешка дейност; Управление на околната среда.

региона в рамките на електронната инфраструктура (например Паневропейската научноизследователска мрежа GÉANT и Европейската грид инфраструктура).

- въпроси в областта на митниците и правоприлагането въз основа на Стратегически рамки за митническо сътрудничество с Украйна, Република Молдова и Беларус, както и сътрудничество в областта на борбата срещу контрабандата;
- мерки за развитие на селските райони (в съответствие с Програмата на ЕПС за селскостопанско развитие и развитие на селските райони);
- трудова заетост и социални политики;
- правосъдие, свобода и сигурност въз основа на Плана за действие в областта на правосъдието и вътрешните работи в рамките на Източното партньорство, който ще бъде представен по-късно тази година в рамките на Програмата от Стокхолм¹⁴, включително и партньорства за мобилност;
- Обща политика за сигурност и отбрана.

Държавите-членки на ЕС, трети държави и международни финансови институции (МФИ) са изразили интерес да съдействат за постигането на целите на Източното партньорство и да подпомагат проекти от стратегическо значение. Допълнителни ресурси се мобилизират от Инструмента за инвестиции в рамките на ЕПС, от двустранни партньори и от МФИ, по-специално ЕИБ, ЕБВР и Световната банка. Това сътрудничество следва да бъде динамично развивано, като се основава на постигнатото със създаването на Механизма за МСП, Механизма за източните партньори на ЕИБ и неговия Доверителен фонд за техническа помощ за Източното партньорство, за които ЕС и държавите-членки са приканени да дадат своя принос.

Групата за информация и координация в рамките на Източното партньорство обединява МФИ и трети държави, които проявяват интерес към координацията между донорите и по-общо към развитието на Източното партньорство, включително Канада, Япония, Норвегия, Русия, Швейцария, Турция и САЩ. Това неформално сътрудничество ще бъде развито в съответствие с интересите на партньорите от Източното партньорство.

Втората среща на върха на Източното партньорство ще се проведе през септември 2011 г. във Варшава. Впоследствие Европейската комисия и върховният представител ще разработят, въз основа на резултатите от срещата на върха, пътна карта, която да напътства бъдещата реализация на Източното партньорство.

3.2. Изграждане на партньорството за демокрация и споделен просперитет в Южното Средиземноморие

Ние ще:

- предприемем програми за цялостно институционално изграждане, подобни на

¹⁴ План за действие за изпълнение на Програмата от Стокхолм - COM(2010) 171:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:EN:PDF>.

реализираните в източните държави партньори

- започнем диалог по въпросите на миграцията, мобилността и сигурността с Тунис, Мароко и Египет (като първа стъпка към партньорство за мобилност)
- засилим евро-средиземноморското промишлено сътрудничество
- разработим пилотни програми в подкрепа на селскостопанското развитие и развитието на селските райони
- съсредоточим усилията на Съюза за Средиземноморието върху конкретни проекти с ясни ползи за населението на Средиземноморския регион
- засилим субрегионалното сътрудничество
- засилим диалога относно трудовата заетост и социалните политики

ЕПС трябва да даде амбициозен отговор на значимите промени, които в момента се извършват в региона на Южното Средиземноморие. В Съвместното съобщение относно *Партньорство за демокрация и споделен просперитет в Южното Средиземноморие*¹⁵, публикувано на 8 март, се посочват първоначалните елементи на предложението на ЕС за ново партньорство с държавите партньори, които изграждат демократични режими и осъществяват мащабни реформи. Трите основни направления, в които ЕС възнамерява да доразвие своите отношения с партньорите от Средиземноморието, са отразени и в настоящото съобщение: демократични промени и институционално изграждане, засилено партньорство с хората, устойчиво и приобщаващо икономическо развитие. С помощта на различните си политики и инструменти партньорството ще бъде цялостно и широко, но ще бъде по-ясно диференцирано в съответствие със специфичните нужди и цели на всеки партньор. ЕС вече е започнал процес на укрепване на отношенията с определен брой партньори, по-специално чрез предоставянето на „напреднал статут“¹⁶ в отношенията с ЕС.

Партньорите, които искат да установят партньорство за демокрация и споделен просперитет с ЕС, следва да постигнат напредък по отношение на основните елементи, посочени в раздел 1.1. Дългосрочната визия за нашите най-напреднали средиземноморски партньори предвижда тясно политическо асоцииране с ЕС и икономическа интеграция във вътрешния пазар. В краткосрочен план партньорите, които постигат напредък в реформите, ще разполагат със следните възможности.

С цел подпомагане на демократичните промени ще бъдат разработени **програми за цялостно институционално изграждане**, подобни на реализираните в източните съседни държави. Те ще осигурят важни експертни познания и финансова подкрепа за

¹⁵ COM(2011) 200.

¹⁶ Въз основа на успешното изпълнение на Плана за действие в рамките на ЕПС Мароко и Йордания получиха „напреднал статут“ в отношенията с ЕС, съответно през 2008 г. и 2010 г. Такъв статут може да бъде предоставен и на други южни държави в обхвата на ЕПС, постигнали напредък в провеждането на реформи. В зависимост от конкретната държава той може да изисква засилване на сътрудничеството в сферата на политиката и сигурността, търговски отстъпки и по-голяма интеграция във вътрешния пазар на ЕС и допълнителна финансова подкрепа за реформи. Той е основан на нов и по-задълбочен план за действие.

изграждане на капацитета на ключови административни органи (митници, правоприлагащи агенции, съдебни институции) и ще бъдат насочени приоритетно към институциите, които са от най-съществено значение за устойчива демократизация.

С цел изграждане на **засилено партньорство с хората** Комисията ще започне диалог относно миграцията, мобилността и сигурността например с Тунис, Мароко и Египет (като първа стъпка към партньорство за мобилност). Тези предложения са описани по-подробно в Съобщението относно миграцията, мобилността и сигурността в южното съседство¹⁷. С цел по-добро подпомагане на младите хора ще бъдат разширени и програмите за сътрудничество между училища („Електронно побратимяване“), мобилността на студенти и университетски преподаватели в рамките на партньорства между университети („Еразмус Мундус“), структурирано сътрудничество за модернизация на университетите („Темпус“) и мобилност на младите хора („Младежта в действие“). Могат да бъдат подкрепени и нови инициативи в областта на културата.

В краткосрочен план, с цел постигане на **устойчиво и приобщаващо икономическо развитие**, ЕС ще повиши усилията за подсилване на търговските клаузи в съществуващите споразумения за асоцииране чрез приключване на текущите преговори относно селското стопанство, услугите и правото на установяване. Определени южни съседни държави също ще получат възможност да започнат подготовка за бъдещи преговори за задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия. С цел да подкрепи структурните промени, свързани с отварянето на пазарите, както и за да стимулира приобщаващия растеж, Комисията ще финансира пилотни програми за селскостопанско развитие и развитие на селските райони и, въз основа на опита на Източното партньорство, пилотни програми за регионално развитие.

Комисията ще стимулира промишленото сътрудничество на евро-средиземноморско ниво чрез продължаване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията, чрез приспособяване на хартата към нуждите на МСП по смисъла на Акта на Европейския съюз за малките предприятия, както и чрез споделяне на добри практики и осигуряване на достъп до дейности и мрежи в приоритетни сектори (текстил, туризъм, суровини). Тя ще засили диалога относно трудовата заетост и социалната политика и ще насърчи ефективния социален диалог, включително чрез Евро-средиземноморския форум за социален диалог. Регулаторното сътрудничество на регионално ниво може да улесни търговския обмен и да подобри инвестиционния климат. Изграждането на ефективна, безопасна, сигурна и устойчива многомодулна Транс-средиземноморска транспортна мрежа също ще допринесе за устойчиво и приобщаващо икономическо развитие. Комисията вече работи с ЕИБ и с Международната морска организация за определяне на пилотни действия за подобряване на сътрудничеството между морските сектори в Средиземноморието.

Съюзът за Средиземноморието, който допълва двустранните отношения между ЕС и партньорите, трябва да повиши своя потенциал за осъществяване на ефективно и насочено към резултати регионално сътрудничество. В допълнение той осигурява приобщаващия характер на регионалното сътрудничество в Средиземноморието чрез привличането на участници като Турция и държавите от Западните Балкани. Върховният представител и Комисията имат готовност да играят по-значима роля в Съюза за Средиземноморието в съответствие с Договора от Лисабон. За да се даде нов

¹⁷ COM (2011) 292/3.

тласък на този съюз е необходим по-прагматичен и основан на проекти подход. Секретариатът на Съюза за Средиземноморието трябва да служи като катализатор за обединяване на усилията на държавите, ЕИБ, международните финансови институции и частния сектор по конкретни икономически проекти от стратегическо значение, които стимулират създаването на работни места, иновациите и растежа в целия регион. Участието на държавите партньори в тези проекти може да следва принципа на променливата геометрия в зависимост от техните нужди и интереси. Съфинансиране на специфични инфраструктурни проекти от бюджета на ЕС може да бъде осигурено чрез Инструмента за инвестиции в рамките на ЕПС. В настоящия икономически и политически контекст водещите проекти, определени в рамките на срещата на върха в Париж, остават напълно приложими, по-специално Средиземноморският план за слънчева енергия, почистването на Средиземно море, изграждането на морски и пътни магистрали, Средиземноморската инициатива за развитие на предприятията. С цел подпомагане на устойчивия растеж трябва да се отдаде по-висок приоритет на изпълнението на съществуващите регионални споразумения като Конвенцията от Барселона за защита на морската среда и крайбрежните райони в Средиземноморието.

Накрая, **субрегионалното сътрудничество** с участието на по-малко съседни държави и съсредоточено върху специфични теми може да донесе ползи и да създаде по-голяма солидарност. Субрегионалното сътрудничество в Магреб може да бъде доразвито, например чрез подпомагане на по-широките териториални взаимовръзки. В близко бъдеще ЕС ще внесе специфични предложения, включително относно начините за подпомагане на евентуалното отваряне на границите в региона.

4. ОПРОСТЕНА И СЪГЛАСУВАНА ПОЛИТИЧЕСКА И ПРОГРАМНА РАМКА

4.1. По-ясни приоритети чрез по-силно политическо управление

Ние ще:

- съсредоточим плановете за действие по ЕПС и помощта от страна на ЕС върху по-малък брой приоритети с използването на по-прецизни референтни показатели

През последните години двустранните отношения между ЕС и всяка от съседните му държави станаха по-интензивни. Беше установен тесен и интензивен диалог не само по общи политически въпроси, но и във всички специфични области от нашето сътрудничество. Тези много тесни взаимоотношения и по-високото ниво на ангажираност изискват много по-активен политически диалог и сътрудничество. Договорът от Лисабон предоставя на ЕС средствата за провеждане на съгласувани и последователни политики и програми, като обединява направления от външната политика на ЕС и от политиката на ЕС за подпомагане, управлявани преди това от различни институции.

Между държавите партньори и държавите-членки съществува консенсус, че едно по-пълноценни Съвети за асоцииране ще позволят провеждането на по-задълбочени дискусии на политическо ниво. При това политическият диалог не трябва да бъде свеждан до провеждани веднъж годишно дискусии в Съвета за асоцииране: следва да бъдат предвидени по-чести възможности, както и повече специални възможности, когато обстоятелствата налагат това. По-постоянният и по-прекият политически диалог е ключова предпоставка за изграждане на доверието, необходимо за справяне с общите предизвикателства. Освен това Комисията възнамерява да засили диалога с

министерствата от държавите партньори относно секторните политики (като енергетика, образование, младеж, миграция и транспорт).

Въпреки че **Плановете за действие по ЕПС** остават основната рамка за общото ни сътрудничество, ЕС ще предложи на партньорите да се съсредоточат върху ограничен брой краткосрочни и средносрочни приоритети чрез използване на по-прецизни референтни показатели и по-ясна поредица от действия. От своя страна ЕС ще адаптира приоритетите за предоставяната от него финансова помощ в съответствие с това. Този списък с приоритети ще зададе политическия темп на развитие и ще помогне както на ЕС, така и на всяка съседна държава да постигне значителни резултати в рамките на взаимно съгласуван срок. Това ще позволи и по-добро обвързване на целите на политиката с планирането на подпомагането. На тази основа програмните документи могат да бъдат опростени и тясно насочени към определянето на приоритети по плановете за действие, които изискват специално подпомагане от страна на ЕС.

С разработването на новия регламент за Европейски инструмент за съседство (ЕИС) в контекста на следващата многогодишна финансова рамка ще се разгледат допълнителни възможности за по-лесно предоставяне на финансова помощ, за да се осъществи на практика необходимостта от по-гъвкаво и по-целенасочено предоставяне на финансова помощ.

Успоредно с това ЕС ще продължи да представя ежегодни доклади за постигнатия напредък в съответствие с плановете за действие. В докладите ще се поставя по-силен акцент върху въпросите на демокрацията, а с времето ще бъде изградена по-силна зависимост между отчетените в рамките на тези доклади резултати, подпомагането и нивата на финансова помощ.

4.2. Финансиране

Ние ще:

- актуализираме акцентите и предназначението на предвидените и вече планираните средства в рамките на Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП), както и на други приложими инструменти на външната политика в съответствие с този нов подход
- предоставим допълнителни ресурси в размер над 1 млрд. EUR до 2013 г., предназначени за покриване на спешните нужди в нашите съседни държави
- мобилизираме допълнителни бюджетни средства от различни източници
- предоставим в най-кратки срокове на Бюджетния орган съответните бюджетни предложения (трансфери за 2011 г., Писмо за внасяне на корекции за 2012 г., препрограмиране за 2013 г.).

Прилагането на новия подход на политиката за съседство, основаващ се на взаимна отчетност и споделен ангажимент към универсалните ценности за права на човека, демокрация и върховенство на закона, изисква **допълнителни ресурси в размер до 1 242 млн. EUR до 2013 г.** Тези ресурси са в допълнение към сумата от 5 700 млн. EUR, осигурени в рамките на Европейския инструмент за съседство и партньорство за периода 2011—2013 г. В случай на нововъзникнали спешни ситуации действията,

предприети в региона, могат да бъдат допълнително финансирани по тематични инструменти и механизми за намеса при кризи, предвидени в бюджета на ЕС. Ще бъде предоставена финансова подкрепа за допълнително укрепване на партньорството с хората в целия регион, за подпомагане на устойчивия и приобщаващия растеж, покриване на допълнителните разходи, произтичащи от демократичните промени в държавите партньори, подпомагане на постигането на Целите на хилядолетието за развитие, както и финансирането на новите инициативи, произтичащи от настоящия преглед, по-специално в областта на партньорството с обществата, развитието на селските райони и регионалното развитие (*вж. раздели 3.1 и 3.2 по-горе*). Това включва сума до 250 млн. EUR в резултат на неизразходвани средства от предишни заеми и операции с рисков капитал, която ще бъде предоставена на разположение на Инструмента за евро-средиземноморски инвестиции и партньорство (FEMIP) с цел стимулиране на растежа и трудовата заетост чрез финансиране на нови операции и подпомагане на дългосрочните финансови нужди на МСП. За тази цел Съветът следва да приеме предложението на Комисията за изменение на член 23 от регламента за ЕИСП.

Тези допълнителни ресурси ще бъдат предоставени чрез преразпределяне на суми в рамките на функция 4 от Многогодишната финансова рамка за периода 2007—2013 г. и чрез използване на неразпределения марж под разходния праг за 2012 г., както и, доколкото е необходимо, чрез Инструмента за гъвкавост. В близко бъдеще Комисията ще представи писмо за внасяне на корекции в проектобюджета за 2012 г.

Понастоящем Комисията обмисля най-добрия начин да отрази цялостната ситуация по отношение на демокрацията, отчетността, върховенството на закона и стабилното финансово управление в своите решения относно условията за бюджетна подкрепа и ще очертае своя подход в предстоящото съобщение относно бюджетната подкрепа. Това би следвало да осигури и необходимата гъвкавост при определянето на специфичните нива и видове подкрепа съобразно проведените от всеки отделен партньор реформи.

4.3. Участието на ЕИБ и ЕБВР

Ние ще:

- подсигурим допълнителни възможности за кредитиране от страна на ЕИБ и ЕБВР, в това число чрез включване на определени южни партньори в мандата на ЕБВР

С цел подпомагане на големи инфраструктурни проекти, които могат да способстват за свързването на ЕС със съседните му държави, насърчаване на развитието и справяне с ключови предизвикателства в областта на енергетиката, околната среда и транспорта, от съществено значение е да се гарантира, че Европейската инвестиционна банка и други банки за регионално развитие като Европейската банка за възстановяване и развитие разполагат с достатъчни финансови ресурси. Комисията подкрепя разширяването на външния мандат на ЕИБ както към източните, така и към южните съседи, а така също и включването на определени държави от Южното Средиземноморие в мандата на ЕБВР. ЕИБ и ЕБВР могат да допринесат съвместно за постигането на целите на политиката на ЕС чрез максималното използване на конкурентните си предимства. Операциите на ЕБВР в държавите от Южното

Средиземноморие следва да подкрепят целите на политиката на ЕС и не следва да водят до прехвърляне на ресурси от операции в източното съседство на ЕС.

Приемането на преразгледания външен мандат на ЕИБ ще осигури увеличено кредитиране от страна на ЕИБ в рамките на съседните на ЕС държави, с гаранции от ЕС. По-конкретно, ако Съветът одобри допълнителния кредитен пакет от 1 млрд. EUR, предложен от Европейския парламент, ЕИБ би могла да осигури близо 6 млрд. EUR на средиземноморските държави за периода 2011—2013 г. Необходимите средства в размер до 90 млн. EUR ще бъдат мобилизирани с цел осигуряване на бюджетните гаранции, необходими за покриване на увеличеното кредитиране на Средиземноморския регион от страна на ЕИБ.

4.4. Планиране за 2013 г. и след това

Ние ще:

- насърчим по-гъвкавото и опростено предоставяне на помощ в рамките на инструмента, който ще замени сегашния ЕИСП след 2013 г.;
- увеличим усилията за координация между ЕС, неговите държави-членки и други ключови МФИ и двустранни донори

В заключенията си от юли 2010 г. относно ЕПС Съветът призна „необходимостта отварянето на пазарите, икономическата интеграция и сближаването на правните уредби, както и процесът на засилване на двустранните отношения, да бъдат съпътствани от съответната финансова и техническа помощ и изграждане на капацитет“ и посочи, че „в контекста на дискусиите относно следващата многогодишна финансова рамка ще се върне към въпроса за финансовата подкрепа“. Комисията ще отрази новата визия на ЕПС и средносрочните цели в своите предложения за многогодишна финансова рамка на ЕС за периода след 2013 г.¹⁸ Новият Европейски инструмент за съседство — основният източник на финансиране, ще предостави по-голямата част от финансовата подкрепа на държавите партньори предимно чрез програми за двустранно, регионално и трансгранично сътрудничество. Нивото на предоставяното от него финансиране е необходимо да бъде съобразено с амбициите на преразгледаната ЕПС. То следва във все по-висока степен да бъде водено от политиките и да позволява все по-изразена диференциация, по-голяма гъвкавост, по-строга условност и стимули за най-успешно представящите се, като отразява амбицията на всяко отделно партньорство (например преговори за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия). Освен това помощта от ЕС може все по-често да се прилага от държавите партньори, при условие че се спазват финансовите правила на Съюза и се защитават финансовите интереси на ЕС.

С цел получаване на максимална външна подкрепа за програмата за реформи, договорена в контекста на ЕПС, ЕС ще увеличи усилията за координация с държавите-членки на ЕС, други двустранни донори, ЕИБ, ЕБВР и международните финансови институции. Това може да се осъществи под формата на съвместно планиране, съвместни инициативи за сътрудничество и програми и проекти за съфинансиране. За по-добра координация на помощта на ЕС, службите на ЕСВД и Комисията ще

¹⁸ Предложенията на Комисията ще бъдат внесени за разглеждане по-късно тази година.

разгледат възможността за пилотно съвместно планиране със заинтересовани държави-членки в страните от южното съседство, в които се осъществява демократичен преход.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Нашето съседство предлага значителни възможности за взаимноизгодна интеграция и сътрудничество, например многочислена и добре образована работна сила, големи, все още неразработени пазари и решения от двустранна полза в областта на енергийната сигурност. Сътрудничеството със съседните ни държави е единственото средство за преодоляване на предизвикателства и заплахи, за които не съществуват граници, като тероризъм, незаконна миграция, замърсяване на нашите общи морета и реки. То ни позволява да се справим с източниците на нестабилност и конфликти в региона.

През последното десетилетие няколко съседни държави на изток и юг се ангажираха с извършването на амбициозен преход. Те се нуждаят от подкрепа в хода на тези процеси. Други се присъединиха към тях едва неотдавна. Те също имат нужда от нашата незабавна подкрепа и могат да се възползват от натрупания опит на другите партньори. ЕС е пряко заинтересован от подпомагането на тези процеси на промени, като работи в сътрудничество със съседите за укрепване в техните политически и икономически системи на значимите ценности и принципи за правата на човека, демокрацията и върховенството на закона, пазарната икономика и приобщаващото устойчиво развитие.

Очертаният в настоящото съобщение нов подход към ЕПС е стъпка в тази посока. Комисията и върховният представител призовават Съвета и Европейския парламент да подкрепят както цялостната концепция на този подход, така и съдържащите се в него конкретни предложения. Предстои да проведем консултации със съседните държави относно най-добрия начин за отразяване на новия подход във всяко отделно партньорство.

Предизвикателствата са многобройни и цялостното им преодоляване може да отнеме значително време. Нашата обща цел е един демократичен, проспериращ и стабилен регион, в който над 800 милиона души могат да живеят, работят и определят бъдещето на собствената си държава, уверени, че тяхната свобода, достойнство и права ще бъдат зачитани.

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1 Наименование на предложението/инициативата

Съвместно съобщение от Комисията и върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност: „Нов отговор на промените в съседните държави“

1.2. Съответна(и) област(и) на политиката в структурата на УД/БД¹⁹

Външни отношения

1.3. Естество на предложението/инициативата

Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност**

Предложението/инициативата във връзка с **нова дейност вследствие на пилотен проект/подготвителна дейност**²⁰

Предложението/инициативата е във връзка с **продължаване на съществуваща дейност**

Предложението/инициативата е във връзка с **дейност, пренасочена към нова дейност**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишна(и) стратегическа(и) цел(и) на Комисията, към която(които) е насочено(а) предложението/инициативата

Европа в света: придаване на по-голяма тежест на световната сцена

1.4.2. Конкретна(и) цел(и) и съответна(и) дейност(и) по УД/БД

Съответна(и) дейност(и) по УД/БД

19.08 Европейска политика за съседство и отношения с Русия

Конкретни цели, свързани с дейността по УД

1. Подобряване на условията за тясно сътрудничество между ЕС и съседните му държави и за регионална и многостранна интеграция;

2. Подпомагане на икономическите и секторните реформи в съседните на ЕС държави и стимулиране на по-нататъшна интеграция с ЕС и между самите съседни държави;

¹⁹

УД: управление по дейности – БД: бюджетиране по дейности.

²⁰

Съгласно член 49, параграф 6, буква а) или б) от Финансовия регламент.

3. Насърчаване на демокрацията, правата на човека и върховенството на закона и принос за разрешаването на конфликти в съседните на ЕС държави.

1.4.3. Очакван(и) резултат(и) и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже върху целевите бенефициери/групи.

Стратегическият преглед на Европейската политика за съседство (ЕПС), предприет през миналата година, установи области, в които политиката може да бъде значително укрепена. Революциите и бунтовете в Южното Средиземноморие и силният стремеж на народите в тези държави към политическа и икономическа промяна придават на подкрепата на ЕС още по-ключова роля в сравнение с миналото и очертават областите, в които ЕС и държавите партньори могат и следва да се справят по-добре. Същевременно ЕС запазва своя ангажимент за трайна подкрепа на процесите на демократизация и реформи във всички съседни държави на изток и на юг.

В съобщението относно „Нов отговор на промените в съседните държави“ се определят предложенията, водещи началото си от стратегическия преглед на ЕПС, и в този контекст се конкретизират подходите към Източна Европа и Южен Кавказ чрез по-нататъшно осъществяване на Източното партньорство и към Южното Средиземноморие в рамките на новото „Партньорство за демокрация и споделен просперитет“. С предложеното „партньорство за демокрация и споделен просперитет“ ЕС има по-специално за цел да подкрепи демократичните промени в Египет и Тунис, като то може да включи и други държави от Южното Средиземноморие.

Новите дейности, произтичащи от прегледа, могат да бъдат групирани в три основни компонента:

Компонент 1. Демократични промени и институционално изграждане (свързан с конкретна цел 3 по УД, посочена по-горе)

Подкрепа на демократичните промени и институционалното изграждане чрез Програма за цялостно институционално изграждане в подкрепа на демократичните промени и други аналогични дейности, насочени към институциите, които играят ключова роля за демократичните общества, и подпомагане на демократичната реформа в сектора на сигурността.

Очаквани резултати

По-висока степен на зачитане на правата на човека и основните свободи;

По-добро демократично управление;

По-независима и ефективна съдебна система;

По-ниско ниво на корупция;

По-добър демократичен надзор над сектора на сигурността;

Повишена мобилност, обусловена от по-добро управление на границите и на миграцията;

Законодателство, което в по-голяма степен съответства на правото на ЕС.

Компонент 2. Изграждане на по-силно партньорство с хората (свързан с конкретна цел 1 по УД, посочена по-горе)

Изграждане на по-силно партньорство с хората чрез разширяване на контактите между студенти, научни изследователи и млади хора.

Повишена мобилност на студенти и университетски преподаватели в рамките на партньорства между университетите (програма „Еразмус Мундус“) и структурирано сътрудничество за модернизация на университетите (програма „Темпус“);

Сътрудничество между училища, стартирано чрез достъп до програмата на ЕС „Електронно побратимяване“;

Увеличени контакти между млади хора;

По-висока информираност на гражданите от държавите в обхвата на ЕПС (включително от отцепнически региони) относно постиженията, възможностите и предизвикателствата на ЕПС.

Компонент 3. Устойчив и приобщаващ растеж и икономическо развитие (свързан с конкретна цел 2 по УД, посочена по-горе)

Насърчаване на устойчив и приобщаващ растеж чрез подпомагане на МСП и преодоляване на икономическите и социалните неравенства в рамките на държава партньор посредством „пилотни програми“, разработени въз основа на политиките на ЕС за сближаване и развитие на селските райони.

Намаляване на вътрешните икономически неравенства;

Увеличена трудова заетост;

Развитие на МСП;

Засилено професионалното образование и обучение;

Подобрено благосъстояние на селскостопанските общности;

Повишена продоволствена сигурност;

Повишена интеграция във вътрешния пазар на ЕС чрез участие в програми на ЕС.

1.4.4. Показатели за резултатите и отражението

Да се посочат показателите, които позволяват да се проследи осъществяването на предложението/инициативата.

Зачитане на правата на човека и демократичните стандарти според доклади на НПО, ООН и регионални органи;

Подходящо наблюдавани демократични и честни избори;

Ниво на корупция;

Брой училища, включени в програмата „Електронно побратимяване“;

Брой студенти и научни изследователи, участващи в програма „Еразмус Мундус“;

Брой проекти за структурирано сътрудничество между университети;

Ниво на материално благосъстояние на селскостопанските общности;

Брой успешни кандидатури на партньори по ЕПС за програми на ЕС;

По-устойчиво осигуряване на достъпни храни в държавите по ЕПС;

Намалено ниво на икономически и социални неравенства;

Намалено ниво на безработица.

1.5. Основания за предложението/инициативата

1.5.1. *Нужда(и), която(ито) трябва да бъде(ат) задоволена(и) в краткосрочен или дългосрочен план*

Политическа визия и средносрочни цели

Дългосрочната **визия** в основата на ЕПС е за съседство, в което всяка държава партньор развива своите отношения с ЕС, доколкото позволяват нейните собствени стремежи, нужди и капацитет. В политически аспект тя включва предоставяне на възможност за по-тясно сътрудничество с ЕС, включително повече съвместни инициативи в рамките на международни форуми по глобални въпроси от общ интерес. В икономически аспект ЕС също така е отворен към постигането на по-тясна икономическа интеграция, водеща до постепенна интеграция във вътрешния пазар на ЕС. Той подкрепя също ускорен темп на приобщаващ и устойчив растеж в съседните му държави, който да им помогне да станат по-конкурентоспособни, да създадат добри работни места и да постигнат Целите на хилядолетието за развитие. ЕС следва да мобилизира пълния набор от своите политики съобразно взаимните нужди и интереси и поетите ангажименти за провеждане на реформи и демократизация във всяка отделна държава.

Целта е постигане на по-висок споделен ангажимент по отношение на политическото и икономическото благосъстояние на нашите граждани — както в Европа, така и в съседните държави — като най-добра гаранция за нашата обща стабилност и просперитет. Тази визия неминуемо е свързана с определени предизвикателства. Необходимите реформи изискват значителни разходи и усилия от страна на държавите партньори преди да бъдат постигнати реални ползи. От страна на ЕС е важно да не се

излага на риск гладкото функциониране на вътрешния пазар и да се гарантира мобилност в условия на сигурна среда.

През следващите четири-пет години държавите партньори, които предприемат решителни стъпки за политически и икономически реформи, могат да очакват сключването на **Споразумение за асоцииране по Източното партньорство** (на изток) или да установят **Партньорство за демокрация и споделен просперитет** (на юг). Успоредно с това ще се осъществява увеличена мобилност и междуличностни контакти (например включително чрез евентуално установяване на партньорства за мобилност), икономическа интеграция чрез промишлено сътрудничество, развитие на МСП, преки чуждестранни инвестиции и активизирани търговски отношения с ЕС (например чрез изграждане на задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия и сключването на други споразумения, например в сферата на селското стопанство, услугите и установяването, или Споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти за приоритетни сектори), по-дълбока секторна интеграция (например чрез интеграцията в паневропейския енергиен пазар и участието в програми и агенции на ЕС според откриващите се възможности по всяка програма и с общите насоки относно участието в агенции на ЕС).

С предложеното Партньорство за демокрация и споделен просперитет²¹ ЕС има за цел по-специално да подкрепи демократичните промени в Египет и Тунис, като то може да включи и други държави от Южното Средиземноморие. За да продължат решително процеса на демократични промени, тези държави се нуждаят от подкрепа за реформиране на своите институции и за възобновяване на икономическия растеж. Освен това ЕС трябва да засвидетелства пред тяхното население готовността си да оказва подкрепа в многообещаващия, но труден период на промени.

Допълнително финансиране

Прилагането на новия подход на политиката за съседство, основаващ се на взаимна отчетност и споделен ангажимент към универсалните ценности за правата на човека, демокрацията и върховенството на закона изисква **допълнителни ресурси в размер до 1 242 млн. EUR до 2013 г.** Това включва:

а) Правната рамка на ЕИСП е напълно пригодна да поддържа повечето нови мерки за сътрудничество, очертани в прегледа. Поради това Комисията предлага допълване на сегашния пакет за ЕИСП (750,5 млн. EUR) от различни източници, а именно: 355 млн. EUR от пренасочване на средства от пакети за други инструменти и — за транс 2012 г. — маржа по функция 4 в проектобюджета за 2012 г. (241,5 млн. EUR), както и 154 млн. EUR от Инструмента за гъвкавост. Предложеното увеличение може да бъде постигнато без регламентът за ЕИСП да бъде официално преразглеждан, в съответствие с точка 37 от Междуинституционалното споразумение за финансовата перспектива за периода 2007—2013 г., тъй като то представлява отговор на „нови обективни и дългосрочни обстоятелства... за които се дава изрична и точна обосновка, като се отчитат резултатите от изпълнението на програмата“. Доколкото текущият марж в проектобюджета за 2012 г. е постигнат чрез намаляване на определени бюджетни

²¹

COM(2011) 200, 8.3.2011 г.

редове спрямо предходното финансово програмиране, това предложение може да се разглежда и като „пренасочване“. По-подробна информация ще бъде предоставена под формата на писмо за внасяне на корекции;

б) Използване на финансиране от други инструменти, като Европейския инструмент за демокрация и права на човека (13,4 млн. EUR за периода 2011—2012 г.), тематична програма „Недържавни участници“ в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие (3,8 млн. EUR за 2011 г.);

в) Използване на Инструмента за стабилност (40 млн. EUR)²²;

г) Заделяне на 90 млн. EUR за осигуряване на необходимите гаранции по отпускане на допълнително кредитиране от страна на ЕИБ в размер на 1 млрд. EUR, предназначено за южните държави²³;

д) Използване на инструмента за макрофинансова помощ (100 млн. EUR)²⁴;

е) Позволяване на ЕИБ да използва неизразходвани средства от предишни операции за капиталови инвестиции в МСП (244 млн. EUR).

Последното изисква Съветът да приеме изменение на чл. 23 от Регламента за ЕИСП.

Същевременно съществуващите Национални индикативни програми биват преориентирани към ключовите цели на новото партньорство и 150 млн. EUR се пренасочват от пакета за ЕИСП към подпомагане на новия Механизъм на ЕПС за гражданското общество и на други дейности с цел стимулиране на по-активното партньорство с обществата.

Диференциация

Въпреки че от дейностите, насочени към „партньорства с обществата“ (компонент 2), ще се ползват всички държави партньори, финансирането по другите два компонента ще бъде разпределено към държави партньори въз основа на подхода „повече за повече“, на основата на взаимна отчетност.

Увеличената подкрепа от ЕС ще зависи от напредъка при изграждането и укрепването на демокрацията и зачитането на върховенството на закона. Колкото по-голям и бърз

²² Точната сума, която ще бъде мобилизирана в рамките на Инструмента за стабилност, ще зависи от определянето на подходящи проекти. В случай че тези проекти възлизат на по-малко от 40 млн. EUR, разликата ще бъде прехвърлена към ЕИСП.

²³ Ако Съветът и Парламентът се съгласят също да увеличат прага за Източното партньорство в контекста на средносрочния преглед на външния мандат на ЕИБ, ще бъде заделена необходимата сума за обезпечаване на Гаранционния фонд. Следва да се отбележи, че, в съответствие с Регламента за Гаранционния фонд (Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета), необходимото обезпечаване ще се осъществи в рамките на няколко години, считано от 2013 г.

²⁴ Точната сума, която ще бъде мобилизирана по инструмента, ще зависи от финансовите нужди на държавите, които имат право на макрофинансова помощ, определени в контекста на програмите за икономическа стабилизация и реформи, реализирани с подкрепата на МВФ. В случай че сумата по програмите за макрофинансова помощ е под 100 млн. EUR, разликата може да бъде прехвърлена към ЕИСП.

напредък постигне дадена държава във вътрешните си реформи, толкова по-голяма подкрепа ще получи от ЕС. Тази повишена подкрепа ще бъде предоставена под различни форми, включително чрез увеличено финансиране за социално и икономическо развитие, по-мощни програми за цялостно институционално изграждане, по-голям пазарен достъп, увеличено инвестиционно финансиране от страна на ЕИБ, както и по-значително улесняване на мобилността. Тези преференциални ангажменти ще бъдат адаптирани към нуждите на всяка държава и към регионалния контекст. Те ще отчетат, че значимите реформи изискват големи първоначални разходи. ЕС ще преразгледа или дори ще намали финансирането за държави, които не са провели реформи.

1.5.2. *Добавена стойност на намесата на ЕС*

Предложението следва да се разглежда в цялостния контекст на актуализираната Европейска политика за съседство, предлагайки на държавите партньори по-тясно политическо сътрудничество и по-задълбочена икономическа интеграция в съответствие с чл. 8 от Договора от Лисабон. То се основава на споделянето със съседните ни държави на опит относно европейската интеграция и на постепенното им интегриране в политиките на ЕС. Тъй като ЕС предлага в по-голяма степен интеграция във вътрешния си пазар, той е в по-добра позиция да предостави такава подкрепа, отколкото отделните държави-членки.

1.5.3. *Поуки от подобен опит в миналото*

По отношение на досегашното подпомагане на съседните държави са направени пет оценки на национално равнище и две – на регионално равнище (MEDA II и TACIS), които обхващат основно следните сектори: икономическо развитие (включително търговия), социален сектор (включително здравеопазване и образование), частен сектор, селско стопанство (включително продоволствена сигурност) и енергетика (включително ядрена).

Оценките сочат, че обединяването (в рамките на ЕИСП) на двустранното и регионалното сътрудничество с държави, обхванати преди това от две отделни рамки (TACIS и MEDA), е оказало благоприятен взаимноизгоден ефект, особено по отношение на механизмите за предоставяне на помощ за осъществяване на реформи. Въз основа на положителните резултати от опита в рамките на MEDA²⁵ подкрепата от бюджета за реформи значително се е увеличила след въвеждането на ЕИСП и е довела до значими резултати, подпомогнати реформи и засилен политически диалог с държавите партньори²⁶. При все това подходът следва да бъде допълнително прецизиран с цел да отрази засиления акцент върху основните ценности и демократичното управление. Следва да бъдат положени и усилия за допълнително асоцииране на гражданското общество в разработването и мониторинга на дейности, както и за тяхното популяризиране.

²⁵

Вж. основните заключения от „Оценката на Регламента за MEDA II и на неговото прилагане“ (юни 2009 г.).

²⁶

Както сочат заключенията от „Оценката на операциите за бюджетна подкрепа в Тунис (ноември 2010 г.).“

От друга страна, въвеждането на нов „инструментариум“, основан на опита от разширяването (ТАИЕХ, „Побратимяване“ и неотдавна — програмите по Източното партньорство за цялостно институционално изграждане) е увеличило капацитета на ЕИСП за разработване на проекти за институционално изграждане и за подпомагане на сближаването на законодателството с правото на ЕС. Елементът на трансгранично сътрудничество е предоставил на ЕИСП по-добър механизъм за осъществяване на сътрудничество сред региони с общи граници.

1.5.4. Съгласуваност и евентуално взаимодействие с други съответни инструменти

Въпреки че ЕИСП е основният инструмент за финансово сътрудничество между ЕС и съседните му държави, държавите по ЕПС могат да се възползват и от други финансови инструменти, насочени към специфични аспекти на политиките (глобални предизвикателства, права на човека, ядрена безопасност) или към кризисни ситуации (макрофинансова помощ, инструмент за стабилност, инструменти за хуманитарна помощ).

Някои от тези инструменти наскоро бяха мобилизирани, за да се отговори на новите нужди в южните съседни на ЕС държави, като те ще продължат да бъдат използвани в подкрепа на процесите на преход в съседните държави.

В рамките на Инструмента за стабилност бе приет пакет от 2 млн. EUR с цел подпомагане в **Тунис** на 1) политическата реформа и изборния процес и 2) независимото гражданско общество и медиите. Планира се и допълнителна финансова подкрепа в размер на 2 млн. EUR за гражданското общество в рамките на Европейския инструмент за демокрация и права на човека в области като наблюдение на избори от националното гражданско общество, обучения за политически партии, подкрепа на свободата на изразяване на мнение и насърчаването на демократичните ценности и капацитет за мониторинг на правата на човека. По тематична програма „Недържавни участници и местни органи“ на Инструмента за сътрудничество за развитие са определени 1,2 млн. EUR за Тунис. Накрая, чрез Европейския инструмент за демокрация и права на човека ще бъде финансирана мисия на ЕС за наблюдение на избори (в размер до 4 млн. EUR).

В **Египет** ще бъдат отпуснати 2,9 млн. EUR в рамките на Европейския инструмент за демокрация и права на човека в подкрепа на дейностите за борба против изтезанията, подобряване на условията на предварителен арест и насърчаване на свободата на медиите и свободата на вероизповеданията. По тематична програма „Недържавни участници и местни органи“ на Инструмента за сътрудничество за развитие ще бъдат предоставени 2,6 млн. EUR за насърчаване на предоставянето на възможности на младите хора, правата на жените и подкрепата на социалните и икономическите права.

Инструментът за хуманитарна помощ (70 млн. EUR) е мобилизиран с цел преодоляване на последствията от вътрешния конфликт в **Либия** и подпомагане на бежанци и разселени лица, а 5 млн. EUR от резерва за спешна помощ са насочени чрез механизма за гражданска защита за финансиране на репатрирането на граждани на трети държави.

1.6. Продължителност и финансово отражение

Предложение/инициатива с **ограничена продължителност**

– Предложение/инициатива в сила от 2011 до 2013 г.

– Финансово отражение от 2011 до 2013 г.

Предложение/инициатива с **неограничена продължителност**

– Осъществяване с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Предвиден(и) метод(и) на управление²⁷

Пряко централизирано управление от Комисията

Непряко централизирано управление чрез делегиране на задачи по изпълнението на:

– изпълнителни агенции

– органи, създадени от Общностите²⁸

– национални органи от публичния сектор/органи със задължение за обществена услуга

– лица, натоварени с изпълнението на специфични действия по силата на дял V от Договора за Европейския съюз и посочени в съответния основен акт по смисъла на член 49 от Финансовия регламент

Споделено управление с държавите-членки

Децентрализирано управление с трети държави

Съвместно управление с международни организации *(да се уточни)*

Забележки

Целите ще бъдат преследвани с помощта на комбинация от мерки въз основа на различни методи на управление, по-специално:

Действията по институционално изграждане ще бъдат осъществявани предимно чрез пряко управление от Комисията;

²⁷ Подробности относно управленските способности и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта на BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

²⁸ Както е посочено в член 185 от Финансовия регламент.

Студентски и младежки обмен, както и сътрудничеството между университети и училища ще бъдат осъществявани предимно чрез Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура;

Пилотната програма по модела на политиката за сближаване и за селско стопанство ще бъде осъществявана или чрез пряко централизирано управление, или чрез децентрализирано управление.

Съвместното управление с международни организации може да бъде използвано за специфични дейности (т.е. в подкрепа на съблюдаването на конвенциите на Съвета на Европа). Може да бъде предвидено и делегирано сътрудничество с оглед осигуряване на ефективност на помощта и разпределяне на задачите между държавите-членки.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Комисията ще наблюдава напредъка на външното си сътрудничество на всички равнища:

ресурси (по-специално финансови потоци: ангажименти, договори и плащания);

дейности/резултати (изпълнение на проект и програма, вътрешен мониторинг на място от делегациите на Комисията);

напредък/резултат (външен мониторинг, ориентиран към резултатите ROM²⁹) и *въздействие*;

Планирането на дългосрочната външна помощ за държави партньори и региони се извършва в рамките на изготвянето на стратегически документи (до 7 години) и индикативни програми (3—4 години). Тези програмни документи могат да се преразглеждат по всяко време с цел коригиране на програмните приоритети. Индикативните програми включват специфичните цели и очакваните резултати за всяка област на сътрудничество.

²⁹

Системата за ориентиран към резултатите мониторинг (ROM) позволява бърза оценка на изпълнението на даден проект или програма, както и на по-широките последици, и предоставя на Комисията независима консултация за нейния портфейл от проекти. Наличието на последователен подход гарантира, че Комисията разполага със сравними данни за всички региони, в които предоставя външна помощ.

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установен(и) риск(ове)

- 1) Липсата на политическа и административна стабилност в държавите партньори може да доведе до затруднения при разработването на програмите, забавяне в изплащането на средства и спад на ефективността;
- 2) Липсата на достатъчно административни кредити може да доведе до недостиг на човешки ресурси за управление на помощта;
- 3) Недостатъчното прилагане на стандарти за качество може да доведе до слабо разработени програми и проекти;
- 4) Липсата на разпространение на информация може да възпрепятства разрешаването на проблеми, свързани с управлението на помощта.

2.2.2. Предвиден(и) метод(и) на контрол

Повишаване на подготвеността: определяне на най-силно изложените на риск държави, разработване на съобразен със спецификата на държавата план за управление на риска, проследяване на развитието в тези държави чрез различни канали.

Достатъчни административни кредити: подробно програмиране на административните кредити, както по функция 4, така и по функция 5 от Многогодишната финансова рамка за периода 2007—2013 г. Коригиране на разпределението на човешки ресурси между службите на централата и делегациите въз основа на прогнозиране на нуждите и оценка на работното натоварване спрямо количествено измерими критерии, където е възможно (например брой договори, които да бъдат изготвени).

Въвеждане и наблюдение на стандарти и изисквания преди и след Групата за подкрепа на качеството; Своевременно мобилизиране от страна на делегациите и на съответните служби на ГД „Развитие и сътрудничество“ на необходимите експертни познания чрез дистанционна и местна подкрепа.

Подобряване на системата (качество на данните и докладване): своевременна информация за хода на провежданите преговорите и гарантиране, че всички проблеми, свързани с управлението, са добре установени и предадени на участниците в преговорите.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващи и планирани мерки за превенция и защита.

Защитата на финансовите интереси на Европейския съюз и борбата срещу измамите и нередностите представляват неотменна част от регламента за ЕИСП. Административният мониторинг на договорите и плащанията ще бъде отговорност на делегациите на ЕС в държавите бенефициери. През всички етапи от проекта делегациите ще осъществяват надзор върху всяка от финансираните операции в рамките

на този регламент³⁰. Специално внимание ще се отдели на вида на разходите (допустимост на разходите), спазването на бюджетите (действителни разходи) и на проверката на спомагателната информация и на съответната документация (разходно-оправдателни документи).

³⁰ Те трябва да упълномощат Комисията (Европейската служба за борба с измамите) да извършва проверки и инспекции на място в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Засегната(и) функция(и) от многогодишната финансова рамка и разходен(ни) бюджетен(ни) ред(ове)

- Съществуващи разходни бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Вноска			
	Номер [Наименование.....]	МБК/ЕБК ⁽³¹⁾	от държави от ЕАСТ ³²	от страни кандидатки ³³	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансовия регламент
19.01.04.0 2	ЕИСП Разходи за административно управление	ЕБК	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ
19.08.01	Европейска политика за съседство — Финансово сътрудничество	МБК	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

³¹ МБК = многогодишни бюджетни кредити/ЕБК = едногодишни бюджетни кредити.

³² ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

³³ Страни кандидатки и ако е приложимо, потенциални страни кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

в милиони EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Очаквано отражение върху разходите						
Функция от многогодишната финансова рамка	Функция 4 – Външни отношения					
			2011 г.	2012 г.	2013 г.	Общо
Бюджетни кредити за оперативни разходи						
19.08.01 - Европейска политика на съседство - Финансово сътрудничество	Поети задължения	(1)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Плащания	(2)	0,000	115,125	104,700	219,825
Бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за определени програми (15)						
19.01.04.02 - Административни кредити на ЕИСП		(3)	0,000	11,750	8,250	20,000
Общо бюджетни кредити за ГД „Развитие и сътрудничество“	Поети задължения	1+3	85,000	395,500	270,000	750,500
	Плащания	2+3	0,000	126,875	112,950	239,825
ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Плащания	(5)	0,000	115,125	104,700	219,825
Бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за определени програми			0,000	11,750	8,250	20,000
Общо бюджетни кредити						
	Поети задължения		85,000	395,500	270,000	750,500
	Плащания		0,000	126,875	112,950	239,825

(15). Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

3.2.1. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- Предложението/инициативата не води до използването на бюджетни кредити за оперативни разходи
- Предложението/инициативата води до използването на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите			Година - 2011		Година - 2012		Година - 2103		ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ									
	↓	Вид резултат	Среден разход за резултата	Брой резултати	Разход	Брой резултати	Разход	Брой резултати	Разход	Общ брой резултати
КОМПОНЕНТ 1 – ДЕМОКРАТИЧНИ ПРОМЕНИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНСТИТУЦИИ										
Програми за цялостно институционално изграждане*	Програма	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Партньорства за мобилност*	Програма	8	3	5	3	10	3	10	3	25
Междинна сума за компонент 1				25		73		52		150
КОМПОНЕНТ 2 – ПАРТНЬОРСТВО С ХОРАТА										
„Еразмус Мундус“ — Мобилност на студенти	Студент/год.	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
„ТЕМПУС“ — сътрудничество между университети	Проекти	0,9	6	5	14	12,5	14	12,5	33	30
Младеж — Проекти	Проекти	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Други резултати		не е приложимо		5		11,25		9,75		26

Междинна сума за компонент 2			50		86,25		74,75		211	
КОМПОНЕНТ 3 - УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ										
Пилотни кохезионни програми	Програма	40	3	0	3	85	3	40	3	125
Пилотни програми за селско стопанство и развитие на селските райони	Програма	30	6	10	6	110	6	65	6	185
Участие в програми на ЕС**	не е приложимо	не е приложимо	5,95		5,95		5,95		5,95	
Междинна сума за компонент 3				10		224,5		135		369,5
ОБЩО РАЗХОДИ				85		383,75		261,75		730,5

*Осъществени под формата на многогодишни програми за институционално изграждане за период от три години. Средните разходи се отнасят за тригодишен период.

**Заделено финансиране за подпомагане участието на държави партньори в програми на ЕС. Индивидуалното участие зависи от програмата и не може да бъде прогнозирано. По-голямата част от необходимите човешки ресурси ще бъдат необходими в делегациите в съответните държави бенефициери, към дадения момент.

N.B. Следва да се отбележи, че разбивката на дейностите и тяхното разпределяне по елементи към настоящия момент са само индикативни и горните резултати се основават на първоначалните прогнози и са посочени за илюстрация.

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити с административен характер

3.2.2.1. Обобщение

- Предложението/инициативата не води до използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата води до използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

в милиони EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Година N ³⁴	Година N+1	Година N+2	Година N+3	... да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	ОБЩО
--	---------------------------	---------------	---------------	---------------	--	------

ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи								
Междинна сума за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								

Извън ФУНКЦИЯ 5 ³⁵ от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други разходи с административен характер								
Междинна сума извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								

³⁴

Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата.

³⁵

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

ОБЩО								
------	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.2.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не води до използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата води до използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

	Година 2011	Година 2012	Година 2013
• Позиции в щатното разписание (длъжностни лица и временно нает персонал)			
XX 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)			
XX 01 01 02 (Делегации)			
XX 01 05 01 (Непреки изследвания)			
10 01 05 01 (Преки изследвания)			
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време - ЕПРВ)³⁶			
XX 01 02 01 (ДНП, ПНА, КНЕ от общия финансов пакет)			
XX 01 02 02 (ДНП, ПНА, МЕД, МП и КНЕ в делегациите)			
19 01 04 02³⁷	- в централата ³⁸	0	
	- в делегациите		131
92			
XX 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — непреки изследвания)			
10 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — преки изследвания)			
Други бюджетни редове (да се посочат)			
ОБЩО		131	92

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост, заедно с евентуалните допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

³⁶ ДНП = договорно нает персонал; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост („Intérimaire“); МЕД = младши експерти в делегации („Jeune Expert en Délégation“); МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт.

³⁷ Под тавана за външен персонал от бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове „ВА“).

³⁸ Основно за Структурните фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР).

За управлението на допълнителните ресурси и за реализация на новите инициативи, част от прегледа на ЕПС, са необходими допълнителни служители. Характерът на новите дейности, които ще бъдат реализирани съгласно прегледа на ЕПС, като Партньорството за демокрация и споделен просперитет (институционално изграждане, междуличностни контакти, които да бъдат реализирани в рамките на относително малък проект, подкрепа за гражданското общество и т.н.) изисква значителен брой служители за управлението и надзора на програмите. По-голяма част от необходимите човешки ресурси ще бъдат необходими в делегациите в съответните държави бенефициери и в Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (за управление на програми в сферата на образованието, младежта и културата).

Доколкото допълнителните оперативни средства произлизат от пренасочване от пакети за други инструменти, съответните разходи за административна подкрепа също ще бъдат преразпределени в съответствие с това. Административните бюджетни кредити, които ще бъдат прехвърлени от пакети за други инструменти, възлизат на 6,78 млн. EUR за 2012 г. и на 8,25 млн. EUR за 2013 г. Това е свързано с пренасочването от други инструменти на съответно 76 ЕПРВ за 2012 г. и на 92 ЕПРВ за 2013 г.

Единичните разходи за външни служители в делегациите са изчислени на 88 937 EUR, като средноаритметична стойност от прогнозираните единични разходи за договорно нает персонал (134 120 EUR) и прогнозираните единични разходи за местен персонал (43 754 EUR), по проектобюджета за 2012 г., за бюджетен ред 19.010402.

Длъжностни лица и временно нает персонал	
Външен персонал	131 ЕПРВ/год. за 2012 г. и 92 ЕПРВ/год. за 2013 г., обща стойност от 20 млн. EUR (11,75 млн. EUR за 2012 г. и 8,25 млн. EUR за 2013 г.)

3.2.3. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.
- Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Допълнителното финансиране на дейностите, определени в настоящата обосновка, до голяма степен ще бъде осигурено от препрограмиране на пакетите за инструментите за външни отношения, които са част от функция 4 от Многогодишната финансова рамка, в полза на ЕИСП (както оперативни бюджетни кредити, така и административни кредити).

За 2011 г. по-голямата част от допълнителните 85 млн. EUR ще бъдат осигурени чрез прехвърляне на ресурси от Инструмента за сътрудничество за развитие (51 млн. EUR) и от намаление на вноската на ЕС в ЕБВР (34 млн. EUR).

За 2012 г. допълнителните 395,5 млн. EUR ще бъдат осигурени от: 1) маржа по функция 4 (241,5 млн. EUR), включващ бюджетни кредити, първоначално програмирани за Инструмента за сътрудничество за развитие (89 млн. EUR),

Инструмента за предприсъединителна помощ (60 млн. EUR) и Инструмента за стабилност (60 млн. EUR) и 2) Инструмента за гъвкавост (154 млн. EUR).

За 2013 г. допълнителните 270 млн. EUR се предвижда да бъдат осигурени чрез прехвърляне на ресурси от Инструмента за сътрудничество за развитие (100 млн. EUR), Инструмента за предприсъединителна помощ (60 млн. EUR), Инструмента за стабилност (70 млн. EUR) и от пренасочване от други инструменти, по-специално бюджета за Обща външна политика и политика на сигурност (40 млн. EUR)³⁹.

– X Предложението/инициативата налага да се използва Инструментът за гъвкавост⁴⁰.

Както е посочено по-горе, осигуряването на допълнителни ресурси за финансиране на дейностите по настоящата обосновка ще изисква мобилизирането на Инструмента за гъвкавост през 2012 г. (154 млн. EUR).

Комисията ще предостави на Бюджетния орган в най-скоро време съответните бюджетни предложения (трансфери за 2011 г., Писмо за внасяне на корекции за 2012 г., препрограмиране за 2013 г.).

3.2.4. Участие на трети страни във финансирането

- Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни
- Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози:

Бюджетни кредити в милиони EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	... да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
<i>Да се посочи съфинансиращият орган</i>								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

³⁹ Ще бъде инициирано въз основа на предложението на върховния представител и в съответствие със специфичните правила, валидни за бюджета на ОВППС.

⁴⁰ Вж. точки 19 и 24 от Междунституционалното споразумение.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху други приходи

в милиони EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Приходен ред:	бюджетен	Налични бюджетни кредити за текущата бюджетна година	Отражение на предложението/инициативата ⁴¹					
			Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	... да се добавят толкова колони, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	
Позиция.....								

За разните целеви приходи да се посочи(ат) засегнатият(те) разходен(ни) бюджетен(ни) ред(ове).

[...]

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

[...]

⁴¹ Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози за захар), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брунтните суми след изваждане на 25 % за разходи по събирането.